

Agenda – Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

---

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 4 – Tŷ Hywel P Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 13 Mawrth 2023 Clerc y Pwyllgor
Amser: 14.00 0300 200 6565
SeneddDCC@senedd.cymru

---

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau (14.00)

2 Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru: Adroddiad Blynyddol 2021–22 (14.00 – 15.00) (Tudalennau 1 – 37)

Sir Wyn Williams, Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru

Rhian Davies Rees, Pennaeth Uned Tribiwnlysoedd Cymru

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 1 – Adroddiad Blynyddol 2021–22

LJC(6)–09–23 – Papur 2 – Nodyn briffio

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3 (15.00 – 15.05)

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Gwneud Negyddol

3.1 SL(6)326 – Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Darpariaethau Ychwanegol ar gyfer Diystiriadau Disgownt) (Diwygio) (Cymru) 2023

(Tudalennau 38 – 39)

[Rheoliadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 3 – Adroddiad drafft

4 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Senedd o dan Reol Sefydlog 21.7

(15.05 – 15.10)

4.1 SL(6)327 – Y Cwricwlwm i Gymru – Y Cod Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig

(Tudalennau 40 – 43)

[Y Cwricwlwm i Gymru – Cod yr Hyn sy'n Bwysig – Datganiadau](#)

[Memorandwm Esboniadol](#)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-09-23 – Papur 4 – Adroddiad drafft

5 Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol

(15.10 – 15.15)

5.1 Gohebiaeth gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo

(Tudalennau 44 – 47)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-09-23 – Papur 5 – Llythyr gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, 6 Mawrth 2023

LJC(6)-09-23 – Papur 6 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, 6 Mawrth 2023

5.2 Gohebiaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru

(Tudalennau 48 – 49)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-09-23 – Papur 7 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 7 Mawrth 2023

LJC(6)-09-23 – Papur 8 – Datganiad ysgrifenedig gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad, 7 Mawrth 2023

5.3 Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Rheoliadau Pysgodfeydd Môr (Diwygio) 2023

(Tudalennau 50 – 51)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 9 – Datganiad Ysgrifenedig gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 9 Mawrth 2023

6 Papurau i'w nodi

(15.15 – 15.20)

6.1 Gohebiaeth gan y Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon at y Pwyllgor Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol: Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

(Tudalennau 52 – 57)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 10 – Llythyr oddi wrth y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol at y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol, 27 Chwefror 2023

6.2 Gohebiaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at Lywodraeth y DU: Bil Streiciau (Lefelau Gwasanaeth Gofynnol)

(Tudalennau 58 – 60)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 11 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at Lywodraeth y DU, 7 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

6.3 Gohebiaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Llywydd: Y Bil Amddiffyn rhag Aflonyddu ar sail Rhyw yn Gyhoeddus

(Tudalennau 61 – 62)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 12 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad at y Llywydd, 7 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

6.4 Gohebiaeth gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd: Bil Amaethyddiaeth (Cymru)

(Tudalennau 63 – 81)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 13 – Llythyr gan y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd, 7 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

6.5 Gohebiaeth gan y Rhwydwaith Rhywedd: Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

(Tudalen 82)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 14 – Llythyr gan y Rhwydwaith Rhywedd, 8 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

6.6 SL(6)325 – Rheoliadau Gwastraff Pecynwaith (Casglu ac Adrodd am Ddata) (Cymru) 2023

(Tudalennau 83 – 84)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 15 – Llythyr at y Gweinidog Newid Hinsawdd, 6 Mawrth 2023

6.7 Gohebiaeth gan y Pwyllgor Cyllid: Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2023–24

(Tudalennau 85 – 86)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 16 – Llythyr gan y Pwyllgor Cyllid, 8 Mawrth 2023

6.8 Adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol: profiadau menywod o'r system cyfiawnder troseddol

(Tudalen 87)

Dogfennau atodol:

LJC(6)–09–23 – Papur 17 – Llythyr gan y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol, 9 Mawrth 2023

6.9 Gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gweinidog Cysylltiadau Rhynglywodraethol: Bil Tai Cymdeithasol (Rheoleiddio)

(Tudalennau 88 – 89)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-09-23 – Papur 18 – Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau a'r Gweinidog Cysylltiadau Rhynglywodraethol, 9 Mawrth 2023 [Saesneg yn unig]

7 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

(15.20)

8 Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru: Trafod y dystiolaeth

(15.20 – 15.35)

9 Cytundebau rhyngwladol

(15.35 – 15.45)

(Tudalennau 90 – 92)

Dogfennau atodol:

LJC(6)-09-23 – Papur 19 – Nodyn briffio [Saesneg yn unig]

At:

Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

26 Ionawr 2023

Annwyl Mr Irranca-Davies

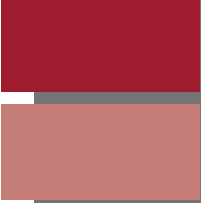
PEDWERYDD ADRODDIAD BLYNYDDOL LLYWYDD TRIBIWNLYSOEDD CYMRU

Pleser yw cael rhannu fy Mhedwerydd Adroddiad Blynyddol, a'm Hadroddiad Blynyddol olaf. Mae'n ymdrin â'r flwyddyn ariannol 2021/2022 ynghyd â'r cyfnod rhwng Ebrill 2022 a 31 Rhagfyr 2022.

Bu'n anrhydedd cael gwasanaethu fel Llywydd cyntaf Tribiwnlysoedd Cymru, a byddaf yn dilyn datblygiad pellach y system dribiwnlysoedd ddatganoledig yng Nghymru gyda diddordeb mawr.

Yn gywir

SIR WYN WILLIAMS
LLYWYDD TRIBIWNLYSOEDD CYMRU

Pedwerydd Adroddiad Blynyddol Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru Ebrill 2021 – Rhagfyr 2022

11 Ionawr 2023

**Tribiwnlysoedd Cymru
Welsh Tribunals**

Llywydd / President

Tudalen y pecyn 2

Cynnwys

1.	Cyflwyniad	3
2	Diweddariadau yn dilyn y Trydydd Adroddiad Blynyddol	5
3	Adroddiad Comisiwn y Gyfraith ar Dribiwnlysoedd Cymru	10
4	Diolchiadau a sylwadau	12

1. Cyflwyniad

1.1 Hwn yw fy mhedwerydd Adroddiad Blynyddol, a'm Hadroddiad Blynyddol olaf. Ar 31 Mawrth 2023, byddaf yn ymddeol o rôl Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru ar ôl ei chyflawni ers mis Gorffennaf 2017. Ar 1 Ebrill 2023 daw Syr Gary Hickenbottom yn Llywydd. Mae'n bleser gennyf nodi fy mod yn cael fy olynu gan gyn-farnwr nodedig yn Llys Apêl Cymru a Lloegr. Rwy'n adnabod Syr Gary yn dda iawn; rydym wedi bod yn gydweithwyr barnwrol ers tua 20 mlynedd. Mae'n ddynamig ac yn arloesol ac mae Cymru yn agos iawn at ei galon.

1.2 Ymdriniodd fy Nhrydydd Adroddiad Blynyddol â'r flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021, er na chafodd ei gyhoeddi tan fis Hydref 2021. Rwyf wedi gohirio cyhoeddi fy Mhedwerydd Adroddiad tan adeg fy nyddiad ymddeol yn fwriadol a hynny er mwyn osgoi'r angen i ysgrifennu adroddiad arall eto ar ôl i mi ymddeol. Os bydd unrhyw ddigwyddiad neu benderfyniad o bwys yn ystod y cyfnod rhwng 1 Ionawr 2023 a 31 Mawrth 2023, rwy'n siŵr y caiff ei nodi ac, os bydd angen, ei drafod yn yr Adroddiad Blynyddol Cyntaf i'w gyhoeddi gan Syr Gary.

1.3 Yn fy Adroddiad Blynyddol Cyntaf, esboniais mai un o'r dyletswyddau statudol a osodwyd ar Lywydd Tribiwnlysoedd Cymru gan Ddeddf Cymru 2017 oedd cynrychioli safbwyntiau aelodau o Dribiwnlysoedd Cymru i Weinidogion Cymru ac i aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru (ar y pryd). Ar ôl ymgynghori â'r Prif Weinidog a'r Cwnsler Cyffredinol, penderfynais y byddwn yn cyflawni'r ddyletswydd honno drwy baratoi adroddiad blynyddol a fyddai'n cael ei gyflwyno i'r Prif Weinidog a Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol. Gobeithiaf fod fy adroddiadau blynyddol i'r Prif Weinidog a'r Llywydd hyd yma wedi cyflawni'r ddyletswydd honno. Yn ogystal â hynny, gobeithiaf eu bod hefyd wedi cyflawni swyddogaeth lawer ehangach, sef rhoi cyfrif cymharol fanwl a thryloyw o'r ffordd mae Tribiwnlysoedd Cymru wedi gweithredu dros y pum mlynedd diwethaf.

1.4 Rwy'n siŵr y bydd darllenwyr yr adroddiad hwn yn gyfarwydd â'r tribiwnlysoedd a elwir ar y cyd yn "Tribiwnlysoedd Cymru". Fodd bynnag, er mwyn osgoi amheuaeth, rwyf wedi eu nodi fel y cyfeirir atynt yn Neddf Cymru 2017, fel y'i diwygiwyd, ynghyd â'r acronymau a ddefnyddir yn aml i adnabod pob tribiwnlys.

Mae adran 59 o Ddeddf Cymru 2017 yn diffinio'r ymadrodd 'Tribiwnlys Cymru' i olygu:

- (a) Tribiwnlys Tir Amaethyddol Cymru ("TTA Cymru");
- (b) Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru ("TAIM Cymru");
- (c) pwyllgor asesu rhent a gyfansoddwyd yn unol ag Atodlen 10 i Ddeddf Rhenti 1977 (gan gynnwys tribiwnlys prisio lesdaliadau a thribiwnlys eiddo preswyl) ("TEP Cymru");
- (d) Tribiwnlys Addysg Cymru ("TAC");
- (e) tribiwnlys a gyfansoddwyd yn unol ag Atodlen 3 i Ddeddf Addysg 2005 (cofrestru arolygwyr yng Nghymru: tribiwnlysoedd yn gwrando apeliadau o dan adran 27);
- (f) tribiwnlys y daw ei aelodau o Banel Dyfarnu Cymru ("PDC");
- (g) Tribiwnlys y Gymraeg ("TyG").

1.5 Bydd y rhai sy'n gyfarwydd â'r rhestr o Dribiwnlysoedd Cymru yn sylweddoli nad yw'r Tribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig (TAAAC) ar y rhestr. Ailenwyd y tribiwnlys hwnnw yn Dribiwnlys Addysg Cymru drwy ddarpariaethau yn Neddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 a ddaeth i rym ar 1 Medi 2021. Mae gan y Tribiwnlys Addysg awdurdodaeth i benderfynu ar apeliadau ynglŷn ag anghenion dysgu ychwanegol, anghenion addysgol arbennig a gwahaniaethu mewn ysgolion. Gall apeliadau gael eu cyflwyno gan neu ar ran plant oedran meithrin a phobl ifanc 16-25 oed.

1.6 Gweinyddir Tribiwnlysoedd Cymru gan Uned Tribiwnlysoedd Cymru, sy'n rhan o'r gwasanaeth sifil sy'n cefnogi Llywodraeth Cymru ond sy'n ceisio bod mor annibynnol arni ag sy'n ymarferol, ac ymddangos felly.

1.7 Mae gweddill yr adroddiad hwn yn cynnwys dwy brif adran. Yn Adran 2, byddaf yn rhoi gwybodaeth ffeithiol (diweddariad) am nifer yr achosion, recriwtio a phenodi, traws-docynnu rhwng Tribiwnlysoedd Cymru a gyda Thribiwnlysoedd Lloegr, Cyfarwyddiadau Ymarfer, fy ngwaith ymgysylltu, trefniadau gwaith a chyllideb Uned Tribiwnlysoedd Cymru a'r defnydd o'r Gymraeg yn y Tribiwnlysoedd. Yn Adran 3, byddaf yn disgrifio prif nodweddion adroddiad Comisiwn y Gyfraith ar Dribiwnlysoedd Cymru a gyflwynwyd i Senedd Cymru ac ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Comisiwn ac i Adroddiad y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru. Ceir adran 4 gryno, sy'n rhoi cyfle i mi ddiolch i bawb a'm cynorthwyodd drwy gydol fy nghyfnod yn y rôl ac i gynnig rhai ystyriaethau.

2. Diweddariadau ar Adroddiadau Blynyddol Blaenorol

2.1 Nodir nifer y ceisiadau a gyflwynwyd i Dribiwnlysoedd Cymru yn ystod blwyddyn ariannol 2021-2022 a rhwng 1 Ebrill 2022 a 31 Rhagfyr 2022 yn y tabl isod. Nodir nifer y ceisiadau yn y blynyddoedd ariannol 2019-2020 a 2020-2021 hefyd er dibenion cymharu.

Tabl 1: Nifer y ceisiadau i bob tribiwnlys

Tribiwnlys	Blwyddyn Ariannol 2019-2020	Blwyddyn Ariannol 2020-2021	Blwyddyn Ariannol 2021-2022	Ebrill – Rhagfyr 2022	Gwrandawiaadau a gynhaliwyd yn Gymraeg Ebrill – Rhagfyr 2022
TTA Cymru	22	13	20	24	0
TAIM Cymru	1943*	1790	1840	1291	0
TEP	112	106	113	84	0
TAAAC/TAC	172	116	151	68	3
PDC	2	4	10	1	0
TyG	16	13	3	0	2

* Yn hanesyddol, byddai data ar TAIM Cymru ar gyfer adroddiadau blynyddol yn dod o nifer o ffynonellau (â llaw ac yn electronig). Yn 2019-20, daw'r data ar nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau a gafwyd o system rheoli cofnodion CRM TAIM Cymru, sy'n dileu'r risg o unrhyw wall dynol. O ganlyniad i'r newid hwn mewn dulliau adrodd, mae'n ymddangos fel pe bai nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau at TAIM Cymru wedi lleihau, ond pe bai'r un fethodoleg wedi cael ei mabwysiadu mewn blynyddoedd blaenorol, mae'n debyg y byddai nifer y ceisiadau a'r atgyfeiriadau yn debyg i'r rhai dros y blynyddoedd diwethaf.

2.2 Ceir rhagor o wybodaeth am natur y gwaith a wneir ac aelodaeth y tribiwnlysoedd yn eu hadroddiadau blynyddol unigol. Caiff pob adroddiad o'r fath ei gyhoeddi ar wefan pob tribiwnlys.

2.3 Yn ystod y flwyddyn ariannol 2021-22 penodwyd Dirprwy Lywydd TAAAC/TAC yn dilyn cystadleuaeth mynegi diddordeb a drefnwyd gan Lywydd TAC. Yn y flwyddyn ariannol 2022-23 penodwyd tri aelod cyfreithiol i TAC yn dilyn cystadleuaeth a weinyddwyd gan y Comisiwn Penodiadau Barnwrol. Croesawodd TAIM Cymru gyfanswm o 53 o aelodau newydd yn ystod y cyfnod rhwng 1 Mai 2021 a 31 Rhagfyr 2022, sef 20 o aelodau lleyg, 19 o aelodau cyfreithiol a 14 o aelodau meddygol. Yn ystod yr un cyfnod, penodwyd 9 o aelodau cyfreithiol i TEP Cymru. Roedd llawer llai o benodiadau traws-docynnu yn ystod y cyfnod hwn. Ym mis Hydref 2021, awdurdodwyd aelod lleyg o TAIM Cymru i eistedd yn PDC. Ym mis Ionawr 2022, awdurdodwyd dau aelod lleyg o TAIM Cymru a PDC i eistedd yn TEP Cymru.

2.4 Mae'n werth nodi bod yr holl benodiadau cyfreithiol i Dribiwnlysoedd Cymru yn agored i ymarferwyr cyfreithiol sy'n ymarfer yn Lloegr yn ogystal ag yng Nghymru. Yn ei hanfod, mae hynny am fod pob ymarferydd cyfreithiol yng Nghymru a Lloegr yn gymwys i ymarfer yn y ddwy wlad.

2.5 Ym mis Tachwedd 2021, lansiodd y Comisiwn Penodiadau Barnwrol gystadleuaeth i benodi dau aelod lleyg cyflogedig llawn amser o TAIM Cymru. Cynhaliwyd y gystadleuaeth hon o ganlyniad i werthusiad gan Lywydd TAIM Cymru a minnau (gyda chymorth mawr gan Uned Tribiwnlysoedd Cymru) ynghylch a oedd gwaith y Tribiwnlys hwn yn cyfiawnhau recriwtio aelodau cyfreithiol cyflogedig – a'r casgliad unfrydol oedd bod cyfiawnhad dros wneud hynny. Felly, roedd yn destun siom mai ychydig iawn a ymgeisiodd ac, ym marn y Comisiwn Penodiadau Barnwrol, nad oedd modd penodi unrhyw un o'r ymgeiswyr.

2.6 Er gwaethaf cryn ddyfalu pam roedd y swyddi hyn wedi denu cyn lleied o ddiddordeb, nid oes gennyf unrhyw sylfaen dystiolaeth ddibynadwy i ddod i gasgliadau cywir. Yn gyffredinol, yn fy mhrofiad i, mae cystadleuaeth frwd am benodiadau barnwrol ym mhob un o bedair gwlad y DU, ond rwyf hefyd yn ymwybodol bod cystadlaethau unigol ar gyfer penodiadau barnwrol wedi cael eu cynnal yn llysoedd a thribiwnlysoedd Cymru a Lloegr sydd wedi methu â denu llawer o ddiddordeb.

2.7 Er gwaethaf y cam gwag hwn, caiff cystadleuaeth arall i benodi dau aelod cyflogedig o TAIM Cymru ei lansio yn yr wythnosau nesaf. Yn y gystadleuaeth hon (yn wahanol i'r un ddiwethaf) gwahoddir ymgeiswyr i wneud cais am swyddi a fydd yn ei gwneud yn ofynnol iddynt wrando achosion sy'n ymwneud â chleifion dan gyfyngiadau yn ogystal ag achosion sy'n ymwneud â'r holl unigolion eraill sy'n gwneud ceisiadau i TAIM Cymru. Bwriadaf sicrhau bod y gystadleuaeth hon yn cael cyhoeddusrwydd eang, a byddwn yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod ymgeiswyr o safon addas yn ymgynnig.

2.8 Deuthum i'r casgliad y dylai'r swyddi cyflogedig sy'n cael eu hysbysebu fod wedi'u hanelu at ymgeiswyr a oedd yn addas i'w penodi i wrando achosion sy'n ymwneud â chleifion dan gyfyngiadau (yn ogystal ag ymgymryd â'r holl agweddau eraill ar waith TAIM Cymru) oherwydd dros y misoedd diwethaf, yn enwedig, bu cryn bwysau ar yr ychydig o'r aelodau cyfreithiol hynny o'r Tribiwnlys sydd wedi'u hawdurdodi i wrando achosion sy'n ymwneud â chleifion dan gyfyngiadau. Cymaint felly fel y penderfynais yn ddiweddar alw'r pŵer i rym (a ddirprwywyd i mi gan yr Arglwydd Brif Ustus) i awdurdodi'r aelodau cyfreithiol presennol o TAIM Cymru (nad oeddent wedi'u hawdurdodi i wrando achosion sy'n ymwneud â chleifion dan gyfyngiadau) i wrando achosion o'r fath. Gofynnais am ddatganiadau o ddiddordeb gan holl aelodau presennol TAIM Cymru, gan nodi fy mod yn ystyried awdurdodi hyd at bedwar aelod. Ymatebodd 11 o aelodau'r Tribiwnlys. Mae gennyf ddyletswydd statudol i ymgynghori â'r Arglwydd Ganghellor am y rhai rwy'n bwriadu'u penodi, ac rwyf ar hyn o bryd yn aros am ei farn ef am yr ymgeiswyr yr wyf wedi nodi wrtho fy mod am eu penodi.

2.9 Ar 10 Mawrth 2022, codwyd yr oedran ymddeol ar gyfer holl aelodau tribiwnlysoedd yng Nghymru a Lloegr o 70 i 75.¹ Roedd y ddeddfwriaeth a ddygwyd y newid hwnnw i rym yn gymwys i holl aelodau Tribiwnlysoedd Cymru a oedd wedi'u llywodraethu gan y ddeddfwriaeth ragflaenol a basiwyd gan Senedd y DU.² Tan 10 Mawrth 2022, roedd yn ofynnol i holl aelodau Tribiwnlysoedd Cymru (gyda rhai eithriadau) ymddeol yn 70 oed ond gallent gael eu hawdurdodi i "eistedd ar ôl ymddeol" yn flynyddol hyd at 75 oed. Roedd yn beth cyffredin i aelodau wneud cais i eistedd ar ôl ymddeol ac, yn dibynnu ar anghenion busnes eu tribiwnlys, cafodd llawer o aelodau eu hawdurdodi i eistedd y tu hwnt i 70 oed. Y person a oedd yn gwneud y penderfyniad ynglŷn ag eistedd ar ôl ymddeol oedd yr awdurdod penodi e.e. yr Arglwydd Ganghellor i aelodau TAIM Cymru.

---

1 Gweler Adran 121 ac Atodlen 1 i Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus a Swyddi Barnwrol 2022.

2 Deddf Pensiynau Barnwrol ac Oedran Ymddeol 1993.

2.10 Ar ôl i Ddeddf 2022 ddod i rym, mae'r trefniadau "eistedd ar ôl ymddeol" ond yn gymwys i aelodau cyfreithiol sydd o dan 75 oed ar ddyddiad eu hymddeoliad. Ni all aelod lleig nac aelod arbenigol o un o Dribiwnlysoedd Cymru eistedd unwaith y byddant wedi ymddeol os dewisant ymddeol cyn 75 oed. Os bydd aelod cyfreithiol o Dribiwnlysoedd Cymru yn ymddeol cyn 73 oed, gall wneud cais i eistedd ar ôl ymddeol a'r person sy'n gwneud y penderfyniad i awdurdodi eistedd ar ôl ymddeol yw Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru. Mae hon yn rôl newydd i'r Llywydd; rhoddwyd y pŵer gan Senedd y DU. Mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol pasio is-ddeddfwriaeth i ategu'r trefniadau eistedd ar ôl ymddeol o dan Ddeddf 2022. Caiff y rheoliadau hyn eu gwneud yn y man gan Brif Weinidog Cymru gyda chydysyniad Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru – arwydd arall o bosibl o rôl gynyddol y Llywydd.

2.11 Ar ôl i Ddeddf 2022 ddod i rym, diddymwyd darpariaethau perthnasol o Ddeddf 1993. Roeddent yn cynnwys y darpariaethau ynglŷn ag eistedd ar ôl ymddeol yn Neddf 1993. Ar adeg diddymu, roedd cais am awdurdodiad i eistedd ar ôl ymddeol gan aelod lleig o TAIM Cymru yn bodoli ond ni chafodd ei ystyried gan yr Arglwydd Ganghellor. O ganlyniad, nid oes unrhyw fodd cyfreithiol sy'n ei galluogi i eistedd ar ôl ymddeol ac mae aelod profiadol iawn o'r Tribiwnlys sy'n siarad Cymraeg wedi cael ei golli.

2.12 Ers mis Ebrill 2021, rwyf wedi mynychu llawer o gyfarfodydd cyrff rwyf yn aelod ohonynt yn rhinwedd fy rôl fel Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru. Rwy'n aelod o Fwrdd Gweithredol Barnwrol y Tribiwnlysoedd, y Cyngor Cyfiawnder Gweinyddol, Pwyllgor Cyngor Barnwyr Cymru a gadeirir gan yr Arglwydd Brif Ustus a Chyngor Cyfraith Cymru sydd newydd ei sefydlu. Fel yr esboniais yn fy Adroddiad Blynyddol diwethaf, mae Bwrdd Gweithredol Barnwrol y Tribiwnlysoedd yn cynnwys cynrychiolaeth o bob un o wledydd y Deyrnas Unedig a barnwyr yn unig sy'n aelodau. Mae'n fforwm pwysig iawn ar gyfer trafod gwneud penderfyniadau barnwrol mewn perthynas â'r prosesau i'w mabwysiadu ym mhob un o dribiwnlysoedd y DU. Yn naturiol ddigon, bu'n ffynhonnell amhrisiadwy o wybodaeth am yr arferion gweithio y gallai Tribiwnlysoedd Cymru eu mabwysiadu er mwyn ystyried y cyfyngiadau a osodwyd i fynd i'r afael ag effaith y pandemig.

2.13 Mae'r Cyngor Cyfiawnder Gweinyddol hefyd yn gorff i'r DU gyfan. Mae ganddo aelodaeth eang, yn cynnwys barnwyr, cyfreithwyr academiaidd, academyddion mewn meysydd sy'n gysylltiedig â chyfiawnder a gweinyddwyr. Mae pennaeth Uned Tribiwnlysoedd Cymru, un o gynrychiolwyr Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a minnau yn mynychu cyfarfodydd y Cyngor yn rheolaidd. Mae'r Cyngor yn darparu fforwm ar gyfer trafodaethau manwl am bynciau o ddiddordeb sy'n ymwneud â gweithdrefnau'r tribiwnlysoedd, yn ogystal â rhoi gwybodaeth fanwl am faterion cyfreithiol sylweddol sy'n codi yn y tribiwnlysoedd. Corff cynghori yw Pwyllgor Cyngor Barnwyr Cymru, sy'n hysbysu'r Arglwydd Brif Ustus am faterion sy'n berthnasol i Gymru. Mae ei aelodaeth yn cynnwys barnwyr ar bob lefel o ynadon lleig i'r Arglwydd Lloyd-Jones yn y Goruchaf Lys. Yn amlwg, materion sy'n codi yn y llysoedd a'r tribiwnlysoedd yng Nghymru a Lloegr, a weinyddir gan Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EF Cymru, a drafodir gan y Pwyllgor yn bennaf, ond rwyf hefyd yn cyflwyno adroddiad iddo ym mhob cyfarfod ar bob mater pwysig sy'n berthnasol i Dribiwnlysoedd Cymru, sydd weithiau yn ysgogi cryn drafodaeth. Megis cychwyn y mae Cyngor Cyfraith Cymru ond mae wedi dechrau gwaith ar brosiectau a fydd, o'u rhoi ar waith, yn fuddiol iawn i'r cyfreithiau a'r sefydliadau cyfreithiol sy'n datblygu yng Nghymru.

2.14 Mae pob un o'r cyrff hyn yn cyfarfod yn rheolaidd ac mae aelodaeth pob un yn sicrhau bod Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru mewn sefyllfa dda iawn i gael gwybod am yr holl ddatblygiadau pwysig yn y tribiwnlysoedd ym mhob un o bedair gwlad y DU ac ym mhob mater sy'n ymwneud â gweinyddu cyfiawnder yng Nghymru.

2.15 Rwy'n ymgynghori â Barnwyr Llywyddol Cymru yn ôl yr angen. Yn fwyaf diweddar, rwyf wedi ymgynghori â'r uwch farnwr llywyddol yngŷn ag aelodau o TAIM Cymru sydd hefyd yn farnwyr cylchdaith gweithredol sy'n golygu felly fod cyfyngiadau, o reidrwydd, ar eu hamser i eistedd yn TAIM Cymru. Rwy'n ofni bod cymaint o ofynion ar farnwyr cylchdaith sy'n gwrando achosion troseddol a theuluol y bydd ganddynt lai a llai o amser iddynt eistedd yn TAIM Cymru. Os caiff y broffwydoliaeth ddu honno ei gwireddu, bydd y Tribiwnlys yn colli aelodau cyfreithiol â phrofiad amhrisiadwy.

2.16 Rwyf wedi parhau i gadeirio cyfarfodydd chwarterol arweinwyr barnwrol Tribiwnlysoedd Cymru. Y bwriad bob amser oedd i'r cyfarfodydd hyn roi'r cyfle i drafod materion o bryder i arweinwyr barnwrol tribiwnlysoedd unigol a/neu faterion o bryder i'r holl dribiwnlysoedd. Rwy'n gwbl sicr eu bod wedi llwyddo i gyflawni'r nod hwnnw. Mae'r cyfarfodydd hefyd yn gyfle i gael cyswllt uniongyrchol rhwng yr arweinwyr barnwrol fel grŵp ac uwch-aelodau o Uned Tribiwnlysoedd Cymru. Pan wyf wedi cael gwahoddiad, rwyf hefyd wedi mynychu cyfarfodydd a diwrnodau hyfforddi a drefnwyd gan dribiwnlysoedd unigol.

2.17 Ar 1 Tachwedd 2021, ymddangosais fel tyst gerbron Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad y Senedd. Gofynnwyd sawl cwestiwn manwl a oedd yn procio'r meddwl i mi. Wrth gwrs, mae fy atebion i'r gwahanol gwestiynau wedi'u cyhoeddi. Rwy'n ddiolchgar i'r Pwyllgor am y cyfle i ymddangos ger ei fron ac rwy'n gobeithio ac yn disgwyl y byddaf yn ymddangos gerbron y Pwyllgor unwaith eto cyn ymddeol.

2.18 Ar 23 Tachwedd 2021 cafodd fy Nhrydydd Adroddiad Blynyddol ei drafod yng Nghyfarfod Llawn y Senedd. Dyma'r ail achlysur i Adroddiad Blynyddol gael ei drafod yn y Senedd ac fel y digwyddodd ar yr achlysur cyntaf, roedd cyfraniadau aelodau o'r Senedd yn mynd y tu hwnt i'r hyn a oedd yn fy adroddiad. Roedd y drafodaeth yn eang iawn ei chwmpas o ran materion yn ymwneud â chyfiawnder yng Nghymru.

2.19 Cynhaliwyd fy nghyfarfod blynyddol olaf â'r Prif Weinidog ar 13 Hydref 2021. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, roedd y Cwnsler Cyffredinol a'i ysgrifennydd preifat hefyd yn bresennol gyda'r Prif Weinidog; Daeth Dirprwy Gyfarwyddwr Cyfansoddiad a Thribiwnlysoedd Cymru ac arweinydd Uned Tribiwnlysoedd Cymru gyda mi. Yn naturiol ddigon, effaith y pandemig ar waith y tribiwnlysoedd a drafodwyd yn bennaf. Fodd bynnag, gwnaethom hefyd drafod y posibilrwydd o benodi aelodau cyfreithiol cyflogedig llawn amser i TAIM Cymru, y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, prosiect Comisiwn y Gyfraith ar Dribiwnlysoedd Cymru, rôl Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru a chynllunio ar gyfer olyniaeth mewn perthynas â'r swydd honno. Bydd fy nghyfarfod olaf â'r Prif Weinidog yn cael ei gynnal ar 1 Chwefror 2023.

2.20 Dylwn nodi fy mod wedi cael trafodaethau mynych â phennaeth Uned Tribiwnlysoedd Cymru, trafodaethau mwy achlysurol â gweision sifil eraill, a, lle bo angen, cyfarfodydd â'r ddau gyfreithiwr yn Llywodraeth Cymru sydd â'r rôl benodol o roi cyngor cyfreithiol i mi, Uned Tribiwnlysoedd Cymru a, lle y bo angen, y tribiwnlysoedd unigol. Mae'r cymorth a roddwyd i mi gan yr holl bobl hyn wedi bod yn helaeth ac yn amhrisiadwy drwy gydol fy nghyfnod yn y swydd.

2.21 Yn olaf, dylwn sôn am ddau gyfarfod "un tro" a gynhaliwyd yn 2022. Yn y gwanwyn, cyfarfûm â'r Arglwydd Wolfson CB, a oedd yn Weinidog Cyfiawnder Llywodraeth y DU ar y pryd, ynglŷn â Bil Hawliau arfaethedig i'r DU. Yn ystod y drafodaeth cefais lawer o wybodaeth, a chyfle hefyd i roi fy marn ar Bil o'r fath ar waith Tribiwnlysoedd Cymru. Yn ystod yr haf, cyfarfûm â Chomisiynydd Cymru y Comisiwn Penodiadau Barnwrol, Dr Barry Morgan, i drafod nifer o faterion a oedd yn ymwneud â phenodiadau i Dribiwnlysoedd Cymru.

2.22 Ers mis Mawrth 2020 fwy neu lai mae staff Uned Tribiwnlysoedd Cymru wedi bod yn gweithio gartref yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru. Cafodd niferoedd bach o'r staff eu dynodi'n weithwyr allweddol er mwyn ymdrin â phost y swyddfeydd yn ôl yr angen. Er bod modd gwneud llawer iawn o waith y Tribiwnlysoedd yn electronig, caiff copïau caled o rai dogfennau eu hanfon i swyddfeydd o hyd. Rwy'n ddiolchgar iawn i'r unigolion sydd wedi gweithio mor hyblyg er mwyn cynnal holl wasanaethau'r tribiwnlysoedd er gwaethaf yr amgylchiadau anodd. Ymatebodd Uned Tribiwnlysoedd Cymru yn gyflym i ddod o hyd i ddulliau gwrandaw amgen yn lle gwrandawiau wyneb yn wyneb pan roddwyd y cyfyngiadau ar waith ym mis Mawrth y llynedd, fel y disgrifiais yn fy adroddiadau blaenorol.

2.23 Mae staff Uned Tribiwnlysoedd Cymru sy'n gweithio mewn swyddfeydd yn Llandrindod wedi cael eu hadleoli er mwyn i'r swyddfeydd yn adeilad presennol Cyngor Sir Powys gael eu hadnewyddu. Digwyddodd hyn ym mis Gorffennaf 2021. Pencadlysoedd TAC, TTA Cymru a PDC yw'r swyddfeydd hyn. Nid yw gwrandawiau yn cael eu cynnal yn y lleoliad hwn am nad yw'n briodol cynnal gwrandawiau mewn adeilad sy'n eiddo i Gyngor Sir Powys ac a feddiennir yn rhannol gan y Cyngor o ystyried y gall gael ei gynnwys weithiau fel parti mewn achosion unigol. Gwrandawir achosion a gyflwynir gerbron TAC Cymru, TTA Cymru a PDC lle mae angen cynnal gwrandawiau wyneb yn wyneb mewn lleoliadau sy'n diwallu anghenion y partion ac aelodau'r tribiwnlysoedd.

2.24 Yn y flwyddyn ariannol 2021-22 neilltuwyd cyllideb o £4,148,000.00 i Uned Tribiwnlysoedd Cymru. Bwriadwyd i'r gyllideb honno ddarparu ar gyfer costau rhedeg y tribiwnlysoedd a chostau gweinyddol. Y gwariant gwirioneddol ar gyfer y flwyddyn oedd £4,092,047.00.

2.25 Dyma'r ail flwyddyn ariannol yn olynol y bu'r gwariant yn llai na'r gyllideb. Fodd bynnag, roedd y tanwariant yn y flwyddyn ariannol hon yn fach o'i gymharu â'r tanwariant yn 2020-21. Gellir ei briodoli bron yn gyfan gwbl i'r defnydd o hyd o wrandawiau o bell. Mae gwrandawiau o'r fath yn anochel, yn llai costus i'w gweithredu heb ffioedd am ystafelloedd gwrandawiau ynghyd â symiau bach o dreuliau teithio i aelodau a staff y tribiwnlys.

2.26 Neilltuwyd cyllideb o £4,233,000 ar gyfer 2022-23. Ni allaf ragweld a gaiff y gyllideb ei defnyddio'n llawn ai peidio. Ond fel yn achos y flwyddyn flaenorol, bydd llawer yn dibynnu ar y gymhareb rhwng gwrandawiau o bell a gwrandawiau wyneb yn wyneb. Mae'n sicr gennyf y bydd fy olynnydd yn darparu'r manylion priodol pan fydd yn paratoi ei adroddiad cyntaf.

2.27 Mae pob Tribiwnlys yn parhau i gynnig gwasanaeth Cymraeg llawn i'w ddefnyddwyr yn unol â'r dyletswyddau a osodwyd gan yr hysbysiadau cydymffurfio a gyflwynwyd gan Gomisiynydd y Gymraeg mewn perthynas â Safonau'r Gymraeg.

2.28 Er nad yw PDC yn ddarostyngedig i'r Safonau, mae'n gweithredu yn unol â'r tribiwnlysoedd eraill ac nid yw'n trin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg. Ym mhob un o'm hadroddiadau blaenorol, rhagfynegais ei bod yn debygol y byddai PDC yn dod yn ddarostyngedig i'r safonau, ond nid yw hynny wedi digwydd eto. Serch hynny, disgwylir o hyd y bydd hyn yn digwydd yn y dyfodol agos.

2.29 Mae nifer y bobl sy'n manteisio ar y gwasanaeth Cymraeg yn parhau i fod yn isel iawn. Mae Tabl 1 uchod yn dangos i'r Gymraeg gael ei defnyddio mewn 5 gwrandawiad ar draws holl Dribiwnlysoedd Cymru yn ystod y cyfnod dan sylw. Yn 2020-21 defnyddiwyd y Gymraeg mewn 20 o achosion ac yn 2021/22 cafwyd chwe achos.

3. Adroddiad Comisiwn y Gyfraith ac Ymatebion Iddo

3.1 Ar 8 Rhagfyr 2021, cyflwynodd Comisiwn y Gyfraith ei adroddiad ar Dribiwnlysoedd Datganoledig i'r Senedd. Mae'n debyg i Gomisiwn y Gyfraith ddefnyddio'r ymadrodd Tribiwnlysoedd Datganoledig (yn hytrach na Thribiwnlysoedd Cymru) am fod ei gylch gorchwyl yn caniatáu i'r Comisiwn ystyried corff ehangach o dribiwnlysoedd a phaneli na'r rhai a bennwyd yn Dribiwnlysoedd Cymru yn adran 59 o Ddeddf Cymru 2017. Fel y byddai rhywun yn ei ddisgwyl, cynhaliodd y Comisiwn ymchwiliad manwl iawn. Mae'r adroddiad yn cynnwys 53 o argymhellion. Yn fy marn i, mae'n rhaid ei ddarllen yn llawn er mwyn deall ei wir bwysigrwydd.

3.2 Serch hynny, mae'n bwysig fy mod yn tynnu sylw at yr hyn a ystyriaf yn brif argymhellion y Comisiwn, sef:

- y dylai Tribiwnlysoedd Cymru a restrir gennyf uchod yn fy Nghyflwyniad gael eu disodli gan un Tribiwnlys Haen Gyntaf i Gymru, a all wedyn gael ei is-rannu'n siambrau;
- y dylai Tribiwnlys Prisio Cymru ddod yn un o siambrau'r Tribiwnlys Haen Gyntaf;
- y dylai apeliadau yn erbyn gwaharddiadau o'r ysgol gael eu gwranddo gan TAC;
- y dylai Tribiwnlys Apêl i Gymru gael ei greu i wrando a phenderfynu ar apeliadau yn erbyn y Tribiwnlys Haen Gyntaf;
- mai Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru ddylai fod y barnwr llywyddol ar y Tribiwnlys Haen Gyntaf a'r Tribiwnlys Apêl;
- y dylai Pwyllgor gweithdrefn Tribiwnlys gael ei greu a ddylai gael ei gadeirio gan Lywydd Tribiwnlysoedd Cymru;
- y dylai Gwasanaeth Tribiwnlysoedd i Gymru gael ei greu fel adran anweinidogol;
- y dylai Gweinidogion Cymru ac eraill sy'n gyfrifol am weinyddu cyfiawnder yng Nghymru fod yn ddarostyngedig i ddyletswydd statudol i gynnal annibyniaeth tribiwnlysoedd Cymru;
- y dylai fod yn ofynnol i bob aelod o Dribiwnlys Haen Gyntaf Cymru a Thribiwnlys Apêl Cymru dyngu llw barnwrol neu wneud datganiad barnwrol.

3.3 Bydd y rhai sy'n gyfarwydd â'm hadroddiadau cynharach, fy ymatebion i adroddiad drafft Comisiwn y Gyfraith a'r datganiadau cyhoeddus a wnaed gennyf wrth roi tystiolaeth i'r Pwyllgor Cyfansoddiad, Deddfwriaeth a Chyfiawnder yn gwybod fy mod yn gefnogol iawn i'r argymhellion a nodwyd gennych uchod. Serch hynny, rwyf yn cydnabod nad oedd dau o'r argymhellion hynny, yn benodol, wedi cael cefnogaeth pawb a ymatebodd i'r cynigion drafft yr ymgynghorodd Comisiwn y Gyfraith arnynt, sef y cynnig y dylai Tribiwnlys Prisio Cymru ddod yn rhan o Dribiwnlys Haen Gyntaf Cymru ac y dylai fod gan Gymru ei Thribiwnlys Apêl ei hun.

3.4 Rwyf yn cydnabod bod gan y Tribiwnlys Prisio ei strwythur a'i drefniadau gweinyddol ei hun sydd, ar hyn o bryd, dipyn yn wahanol i strwythur Tribiwnlysoedd Cymru ac Uned Tribiwnlysoedd Cymru. Cefais y pleser a'r anrhydedd o annerch diwrnod hyfforddiant blynyddol y Tribiwnlys yn hydref 2021 lle y gwnaeth rhai o'i aelodau fynegi'n glir eu gwrthwynebiad i fod yn rhan o'r Tribiwnlys Haen Gyntaf. Serch hynny, rwyf wedi cael fy argyhoeddi gan y rhesymau a roddwyd gan Gomisiwn y Gyfraith y dylai'r Tribiwnlys Prisio ymuno â theulu Tribiwnlysoedd Cymru a pheidio â bod yn gorff ar wahân mwyach.

3.5 Mae creu Tribiwnlys Apêl i Gymru yn hanfodol yn fy marn i. Mae'r hawliau apelio a'r llwybrau apelio o Dribiwnlysoedd Cymru yn gymhleth ac yn ddryslyd. Byddai cyflwyno un llwybr apelio at dribiwnlys apêl sy'n cymhwyso'r un meini prawf i benderfynu ar apêl, ni waeth pa un o Dribiwnlysoedd Cymru y cyflwynir yr apêl yn ei erbyn yn welliant penodol ar y system dribiwnlysoedd yng Nghymru.

3.6 Rwy'n ymwybodol bod Llywodraeth Cymru wedi nodi ei hymateb i'r argymhellion yn adroddiad Comisiwn y Gyfraith mewn dogfen sy'n dwyn y teitl "Sicrhau Cyfiawnder i Gymru" a gyhoeddwyd ar 25 Mai 2022. Fel yr awgryma ei deitl, mae'r ddogfen yn un eang ei chwmpas; mae'n ystyried materion hollbwysig ynglŷn â sut y dylai cyfiawnder yn ei gyfanrwydd gael ei weinyddu yng Nghymru. Fodd bynnag, mae Pennod 9 yn ymdrin â safbwyntiau Llywodraeth Cymru ar ddiwygio'r Tribiwnlysoedd, gan gyfeirio'n benodol at Adroddiad Comisiwn y Gyfraith a'i argymhellion.

3.7 Mae'n amlwg o Bennod 9 o "Sicrhau Cyfiawnder i Gymru" bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi llawer o'r 53 o argymhellion a wnaed gan Gomisiwn y Gyfraith yn ei adroddiad. Yn benodol, mynegir ei chefnogaeth i lawer mwy o annibyniaeth i Uned Tribiwnlysoedd Cymru, creu Tribiwnlys Haen Gyntaf i Gymru, creu Tribiwnlys Apêl i Gymru a chreu mwy o rôl i Lywydd Tribiwnlysoedd Cymru yn unol ag argymhellion Comisiwn y Gyfraith. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cefnogi'r cynnig y dylai'r Tribiwnlys Prisio ddod yn rhan o'r Tribiwnlys Haen Gyntaf ond mae'n cydnabod bod angen ymgynghori ymhellach ar y mater hwn. Mae'n werth nodi, er bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi rhoi llawer mwy o annibyniaeth i Uned Tribiwnlysoedd Cymru, nad yw wedi ymrwymo i greu adran anweinidogol i weinyddu Tribiwnlysoedd Cymru.

3.8 Cydnabyddir yn eang, wrth gwrs, y bydd llawer a'r argymhellion a wnaed gan Gomisiwn y Gyfraith yn gofyn am ddeddfwriaeth er mwyn eu rhoi ar waith. Rwyf ar ddeall bod Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyflwyno Bil Tribiwnlys cyn etholiadau nesaf y Senedd. Er nad fy lle i yw gwneud sylwadau ar yr hyn y gellid ei ddisgrifio'n agweddu gwleidyddol ar ddatganoli, mae'n amlwg i mi fod yn rhaid i lawer o'r diwygiadau a awgrymwyd gan Gomisiwn y Gyfraith fod yn sail i'r Bil er mwyn sicrhau bod Tribiwnlysoedd Cymru yn ffynnu fel sefydliadau datganoledig. Dechreuodd Comisiwn y Gyfraith ei adroddiad drwy ddisgrifio sut roedd Tribiwnlysoedd Cymru wedi datblygu ar hap. Dyfynnaf:

"Cafodd y rhan fwyaf [o'r dribiwnlysoedd] eu creu ar wahanol adegau yn yr 20fed ganrif, wrth i'r ffordd o feddwl am dribiwnlysoedd a'u perthynas â'r Llywodraeth ddatblygu. Cawsant eu creu cyn datganoli hefyd. O ganlyniad, mae eu prosesau a'u rheolau gweithdrefnol yn amrywio'n sylweddol, ac mae bylchau ac anghysondebau"

3.9 Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn bod y disgrifiad hwnnw yn un cywir. Ymddengys fod cydnabyddiaeth amlwg mai dim ond deddfwriaeth briodol a all unioni llawer o'r anghysondebau sy'n bodoli ar hyn o bryd yn system Tribiwnlysoedd Cymru.

4. Diolchiadau ac Ychydig o Sylwadau

4.1 Dylwn gofnodi ar goedd fy niolchiadau i holl aelodau Tribiwnlysoedd Cymru a holl aelodau staff Uned Tribiwnlysoedd Cymru am eu gwaith caled yn ystod fy nghyfnod yn y rôl, yn enwedig, wrth gwrs, ers mis Mawrth 2020. Rwyf wedi cael cefnogaeth hael llawer gan bobl ac rwyf yn ddiolchgar iawn am hynny ac rwyf wedi mwynhau cydberthnasau gwaith da iawn â phennaeth Uned Tribiwnlysoedd Cymru a'i huwch staff. Credaf, er gwaethaf unrhyw wahaniaeth barn o bosibl, fy mod wedi meithrin cydberthnasau gwaith yr un mor dda ag arweinwyr barnwrol pob un o Dribiwnlysoedd Cymru.

4.2 Mae pob agwedd ar y systemau cyfiawnder sy'n gweithredu yn y Deyrnas Unedig wedi wynebu heriau eithriadol o ganlyniad i bandemig COVID-19 a ddechreuodd o ddifrif ar ddechrau 2020. Gwnaeth Tribiwnlysoedd Cymru, a oedd mor gyfarwydd â chynnal pob un neu bron bob un o'u gwrandawiadau "wyneb yn wyneb", ymaddasu i ddulliau gweithio o bell yn gyflym ac mewn ffordd effeithlon ac maent wedi bod yn hynod fedrus mewn gwrandawiadau a oedd yn cael eu cynnal drwy lwyfan fideo neu ffôn. Yn sicr, un o'r tasgau pwysicaf i'm holynydd, a hefyd yr arweinwyr barnwrol, dros y misoedd sydd i ddod fydd taro cydbwysedd priodol rhwng gwrandawiadau o bell a gwrandawiadau "wyneb yn wyneb".

4.3 Hoffwn dalu teyrnged arbennig i ddau arweinydd barnwrol a fydd yn rhoi'r gorau i'w rolau cyn hir. Mae Ms Rhiannon Walker wedi gwasanaethu ers tua 20 mlynedd fel Llywydd TAAA Cymru ac yna TAC. Mae ei chyfraniad i ddatrys problemau addysgol llawer iawn o blant a phobl ifanc agored i niwed wedi bod yn sylweddol iawn. Mae ymgymryd â rôl arwain tribiwnlys am tua 20 mlynedd yn gyflawniad eithriadol. Rwyf ar ddeall ei bod yn ymddeol yng ngwir ystyr y gair. Yn ddi-os, bydd colled fawr ar ei hôl a hoffwn ddymuno ymddeoliad hir a hapus iddi. Ms Claire Sharp yw Llywydd PDC ac mae wedi ymgymryd â'r rôl honno ers saith mlynedd. O dan ei harweinyddiaeth mae'r Panel wedi ymdrin â nifer o achosion anodd mewn ffordd ragorol. Ni fydd gwasanaeth Ms Sharp ym maes gweinyddu cyfiawnder yng Nghymru yn dod i ben. Fe'i penodwyd yn Farnwr Cyflogaeth cyflogedig wedi'i lleoli yng Nghymru yn 2021 ac, yn naturiol, mae wedi dod i'r casgliad na all gyfuno rôl gyflogedig llawn amser fel barnwr cyflogaeth ag arwain PDC. Hoffwn ddymuno pob llwyddiant iddi yn ei gyrfa lewyrchus.

4.4 Bu'n anrhydedd treulio'r chwe blynedd diwethaf o'm gyrfa farnwrol yn cyflawni rôl a oedd yn ymwneud â Chymru yn unig. Wedi dweud hynny, nid yw rôl Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru yn un fewnblyg ac ni ddylai fod. Rwyf wedi dysgu cryn dipyn am waith tribiwnlysoedd drwy fy ymwneud â chyrrff ar lefel y Deyrnas Unedig megis Bwrdd Gweithredol Barnwrol y Tribiwnlysoedd a'r Cyngor Cyfiawnder Gweinyddol ac rwyf wedi cael budd mawr o barodrwydd cydweithwyr yn Lloegr, Gogledd Iwerddon a'r Alban i rannu agweddau ar eu ffyrdd o weithio gyda mi. Mae fy ngwaith fel Llywydd, yn ddi-os, wedi "agor fy llygaid" i heriau datganoli ac wedi ennyn diddordeb mawr yn y trefniadau cyfansoddiadol sy'n llywodraethu'r Deyrnas Unedig. Byddaf yn dilyn y pynciau hyn gyda diddordeb mawr dros yr ychydig flynyddoedd nesaf.

4.5 Bydd y pedair blynedd nesaf yn heriol i'm holynydd. Bydd angen iddo fod yn ymwybodol o'r holl agweddau ar ddiwygio'r tribiwnlysoedd yng Nghymru yn ogystal â'r heriau sylweddol o bosibl i TAIM Cymru, os bydd Senedd y DU yn deddfu deddfwriaeth newydd ynglŷn ag iechyd meddwl, yn ôl y disgwyl. Mae'r chwe blynedd diwethaf wedi bod yn amser da i fod Llywydd cyntaf Tribiwnlysoedd Cymru. Tybiwn y bydd y pedair blynedd nesaf hyd yn oed yn fwy diddorol.

Syr Wyn Williams
Llywydd Tribiwnlysoedd Cymru

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 3.1

SL(6)326 – Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Darpariaethau Ychwanegol ar gyfer Diystyriadau Disgownt) (Diwygio) (Cymru) 2023

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Darpariaethau Ychwanegol ar gyfer Diystyriadau Disgownt) (Diwygio) (Cymru) ("y Rheoliadau") yn diwygio Rheoliadau'r Dreth Gyngor (Darpariaethau Ychwanegol ar gyfer Diystyriadau Disgownt) 1992 ("Rheoliadau Diystyriadau Disgownt") o ran Cymru.

Mae'r Rheoliadau'n diwygio'r Rheoliadau Diystyriadau Disgownt i sicrhau nad yw pobl o Wcráin sy'n symud ymlaen o fod yn preswyllo mewn llety o dan Gynllun Noddi Cartrefi i Wcráin Llywodraeth y DU, neu nad ydynt yn preswyllo gyda noddwr o dan y cynllun hwnnw yn parhau i gael eu diystyru at ddibenion disgownt mewn perthynas â'u hatebolrwydd treth gyngor eu hunain. Mae'r Rheoliadau'n diwygio Dosbarth H o'r Rheoliadau Diystyriadau Disgownt i ddarparu nad yw'r diystyriad presennol ond yn gymwys pan fo person sydd wedi cael caniatâd i ddod i mewn i'r Deyrnas Unedig neu i aros ynddi o dan Gynllun Cartrefi i Wcráin yn preswyllo gyda noddwr o dan y cynllun hwnnw.

Mae Memorandwm Esboniadol Llywodraeth Cymru yn darparu bod y Rheoliadau Diystyriadau Disgownt yn cael eu diwygio i sicrhau triniaeth gyson a theg â gwladolion eraill o Wcráin sydd wedi sicrhau eu fisa gan naill ai Cynllun Teuluoedd o Wcráin neu Gynllun Estyn Cyfnod Gwladolion o Wcráin, ac i sicrhau triniaeth gyson mewn perthynas â ffoaduriaid o wledydd eraill.

Gweithdrefn

Negyddol.

Gwnaed y Rheoliadau gan Weinidogion Cymru cyn iddynt gael eu gosod gerbron y Senedd. Gall y Senedd ddirymu'r Rheoliadau o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw ddyddiau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) mewn cyfnod o doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y'u gosodwyd gerbron y Senedd.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

- 1. Rheol Sefydlog 21.2(v) – bod angen eglurhad pellach ynglŷn â'i ffurf neu ei ystyr am unrhyw reswm penodol**

Yn y rhaglith, enwir adran 116(1) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 fel pŵer galluogi. Fodd bynnag, ymddengys bod hyn yn anghywir gan nad yw adran 116(1) yn rhoi unrhyw bwerau a arferir gan Weinidogion Cymru wrth wneud y Rheoliadau hyn.

Mae adran 116(1) yn adran ddehongli gyffredinol sy'n cynnwys diffiniad o "prescribed" i olygu sy'n cael eu rhagnodi gan reoliadau. Fel arfer dim ond mewn troednodyn i gynorthwyo'r darllenydd y caiff y wybodaeth honno ei chynnwys, ac nid yw wedi'i dyfynnu yn y rhaglith – gweler SIP 3.11.15 i 3.11.17, a 3.11.22.

Felly, os caiff ei nodi yn y rhaglith, mae angen eglurhad pellach gan Lywodraeth Cymru.

Rhinweddau: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb Llywodraeth Cymru

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

1 Mawrth 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

—

Welsh Parliament

Legislation, Justice and Constitution Committee

Tudalen y pecyn 39

Eitem 4.1

SL(6)327 – Y Cwricwlwm i Gymru – Y Cod Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig

Cefndir a Diben

Mae'r Cwricwlwm i Gymru – y Cod Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig ("y Cod") yn rhoi dyletswydd statudol ar ysgolion a gynhelir a lleoliadau a ariennir i sicrhau bod eu gwaith o ddylunio a chynllunio cwricwlwm o dan Fframwaith y Cwricwlwm i Gymru yn cynnwys ac yn defnyddio'r cysyniadau allweddol (neu'r "datganiadau o'r hyn sy'n bwysig") a nodir yn y Cod. Mae'n diweddarau ac yn disodli'r fersiwn wreiddiol o'r Cod a gyhoeddwyd ar 15 Tachwedd 2021 ("y Cod Gwreiddiol").

Mae Deddf Cwricwlwm ac Asesu (Cymru) 2021 ("y Ddeddf") yn nodi'r chwe maes dysgu a phrofiad y mae'n rhaid i ysgolion a gynhelir a lleoliadau a ariennir seilio eu cwricwlwm arnynt, sef y celfyddydau mynegiannol; iechyd a lles; dyniaethau; ieithoedd, llythrennedd a chyfathrebu; mathemateg a rhifedd; a gwyddoniaeth a thechnoleg. Mae'r Cod yn nodi 27 datganiad o'r hyn sy'n bwysig ar draws y chwe maes hynny. Rhaid i gwricwlwm a ddyluniwyd neu a fabwysiadwyd gan ysgolion a gynhelir a lleoliadau a ariennir, yn ogystal â'r dysgu ac addysgu cysylltiedig, gwmpasu'r datganiadau o'r hyn sy'n bwysig er mwyn bodloni gofynion y Ddeddf.

Gweithdrefn

Drafft Negyddol.

Mae Gweinidogion Cymru wedi gosod drafft o'r Cod gerbron y Senedd. Os, o fewn 40 diwrnod (ac eithrio diwrnodau pan fo'r Senedd: (i) wedi'i diddymu neu (ii) ar doriad am fwy na phedwar diwrnod) i'r dyddiad y gosodir y drafft, bydd y Senedd yn penderfynu peidio â chymeradwyo'r cod drafft, rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi'r Cod.

Os na wneir penderfyniad o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi'r Cod (ar ffurf y drafft).

Gwaith craffu o dan Reol Sefydlog 21.7

Nodwyd y 3 phwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.7(i) mewn perthynas â'r Cod.

1. Mae'r Memorandwm Esboniadol i'r Cod yn cadarnhau (ym mharagraff 2.1) bod Llywodraeth Cymru wrthi'n diweddarau (ar ffurf drafft) y Canllawiau Fframwaith Cwricwlwm i Gymru ar-lein tra'n aros i'r Cod diwygiedig gael ei gyhoeddi. Cyhoeddwyd y canllawiau'n wreiddiol ar 28 Ionawr 2020 gan ymgorffori'r 27 datganiad o'r hyn sy'n bwysig fel y nodir yn y Cod Gwreiddiol.

Mae'r Memorandwm yn nodi bod y Llywodraeth wrthi'n diweddarau'r canllawiau "*er mwyn rhoi mwy o amser i ysgolion a lleoliadau ddefnyddio'r cyngor hwnnw i lywio eu gwaith o ddylunio a chynllunio'r cwricwlwm drwy gydol blwyddyn academaidd 2022/23*".

2. Mae'r Memorandwm Esboniadol (ym mharagraff 2.1) yn nodi y caiff y Cod ei gyhoeddi ar 28 Ebrill 2023, yn ddarostyngedig i weithdrefn negyddol ddrafft y Senedd.

Fodd bynnag, gosodwyd y Cod gerbron y Senedd ar 20 Chwefror 2023. Heb gyfrif cyfnodau o fwy na phedwar diwrnod lle mae'r Senedd ar doriad, neu wedi'i hamserlennu i fod ar doriad, y dyddiad cynharaf y caniateir i'r Cod gael ei gyhoeddi yn unol â'r weithdrefn a nodir yn adran 76 o'r Ddeddf yw 29 Ebrill 2023.

3. Mae'n ymddangos bod rhai anghysondebau rhwng fersiynau Cymraeg a Saesneg y Cod, ac maent wedi'u rhestru yn yr Atodiad i'r adroddiad hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Mae angen ymateb gan Lywodraeth Cymru i'r ail a'r trydydd pwynt adrodd.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

8 Mawrth 2023

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Welsh Parliament

Tudalen y pecyn 41

Legislation, Justice and Constitution Committee

Atodiad

1. Ar dudalen 1 o'r testun Saesneg/tudalen 2 o'r testun Cymraeg, yn y cofnod ar gyfer "**Dogfennau Cysylltiedig**" ar waelod y dudalen, mae'r gair ar gyfer "guidance" ar goll o'r testun Cymraeg. Defnyddir "canllawiau" yn ddiweddarach ym mharagraff 1.5 o'r Cod fel y cyfieithiad Cymraeg ar gyfer "guidance" yn yr un cyd-destun.
2. Yn nhroednodyn (2) ar gyfer y pwynt bwled olaf ym mharagraff 1.4, mae'r testun Saesneg yn cyfeirio at "children" a "pupil". Fodd bynnag, mae'r testun Cymraeg cyfatebol yn cyfeirio at "dysgwyr" a "dysgwr", sy'n golygu "learners" a "learner".
3. Ym mharagraff 1.5, mae cyfeiriad yn nhestun y ddwy iaith at "pages **4** to **15** of this Code" a "dudalennau **4** i **15** o'r Cod hwn". Fodd bynnag, mae gwahaniaeth o ran rhifo'r testunau Cymraeg a Saesneg, gan fod tudalen 1 o'r testun Saesneg wedi'i rhifo fel tudalen 2 yn y testun Cymraeg. Felly, dylai'r testun Cymraeg ddweud "dudalennau **5** i **16** o'r Cod hwn" os yn dilyn rhifau'r tudalennau a geir ar hyn o bryd yn y testun Cymraeg.
4. Ym mharagraff 2.1.2, yn y testun Cymraeg, yn y paragraff olaf, cyfieithwyd "challenges" fel "ysgogi" sy'n golygu "inspire". Ym mhobman arall yn nhestun Cymraeg y Cod, mae wedi ei gyfieithu fel "herio" sy'n llythrennol yn golygu "to challenge".
5. Ym mharagraff 2.2.5, yn y testun Cymraeg, mae'r term "relationships" wedi'i gyfieithu fel "**cyd**berthnasau" (gan gynnwys ffurfiau wedi'u treiglo) ym mhobman yn y paragraff hwnnw ac eithrio yn y frawddeg agoriadol. Felly, mae'n ymddangos yn anghyson defnyddio gair ychydig yn wahanol, sef "perthnasau", yn y frawddeg honno ac yn awgrymu i ddarllenwyd y testun Cymraeg fod iddo ystyr gwahanol.
6. Ym mharagraff 2.3.4, yn yr ail baragraff, mae'r gair "**pluralistic**" yn y testun Saesneg wedi ei gyfieithu fel "lluosieithog" yn y testun Cymraeg. Fodd bynnag, mae "lluosieithog" yn golygu "**plurilingual**" ac fe'i defnyddir gyda'r ystyr hwnnw yn ddiweddarach ym mharagraffau 2.4.1 a 2.4.2 o'r testun Cymraeg.
7. Ym mharagraff 2.3.4, ym mrawddeg olaf yr ail baragraff, nid yw "diverse" yn yr ymadrodd "**diverse** history, cultural heritage,...." wedi'i gynnwys yn y testun Cymraeg.
8. Ym mharagraff 2.3.4, mae gwahaniaeth rhwng y testunau Cymraeg a Saesneg yn y pedwerydd paragraff. Mae'r testun Saesneg yn cynnwys yr ymadrodd "**in the learners' own** locality" tra mai ystyr llythrennol y testun Cymraeg cyfatebol, sef "yn lleol", yw "locally". Felly, gellid dadlau bod y pwyslais ar "in the learners' own" ar goll o'r cyfieithiad oni bai ei fod yn cael ei weld fel rhywbeth a awgrymir. Mae yna hefyd ychydig o fannau eraill yn y testun Cymraeg lle mae'n ymddangos bod y gair "dysgwr"

neu "learner" yn cael ei ystyried yn un a awgrymir yn hytrach na'i fod yn cael ei ddatgan yn benodol (fel ym mharagraff 2.5.4).

9. Ym mharagraff 2.3.5, yn yr ail baragraff, yn y testun Cymraeg, mae gwall teipio yn y geiriau sy'n cyfateb i'r ymadrodd "**in the** UNCRC and UNCRPD". Mae'r testun Cymraeg yn nodi "**i** dan" am y geiriau sy'n cyfateb i "in the" ac nid yw hynny'n gwneud synnwyr. Efallai mai'r bwriad oedd nodi "**o** dan" (sy'n cyfieithu'n llythrennol i "under the UNCRC and UNCRPD").
10. Ym mharagraff 2.5.1, yn y testun Cymraeg, mae ychydig o anghysondeb yn y cyfieithiad o "number system" a ddefnyddir yn y pennawd ac yn y paragraff cyntaf. Yn y pennawd, defnyddiwyd "system rif" fel y cyfieithiad, ond yn y paragraff cyntaf, defnyddiwyd "system rifo".
11. Ym mharagraff 2.6.1, mae gwahaniaeth rhwng y testunau Cymraeg a Saesneg. Yn y paragraff cyntaf, mae geiriau agoriadol trydedd frawddeg y testun Saesneg yn datgan "Developing and testing models...". Ond mae'r testun Cymraeg cyfatebol wedi ychwanegu'r ansoddair "defnyddiol", sy'n golygu "useful" ar ôl "modelau" fel mai'r ystyr sy'n cael ei gyfleu yw "Developing and testing **useful** models....".
12. Ym mharagraff 2.6.1, mae'r testun Saesneg yn cyfeirio at "regarding **the climate and nature emergency**" ond mae'r testun Cymraeg wedi'i gyfieithu fel "ynghylch newid yn yr hinsawdd" sy'n golygu "regarding **climate change**".
13. Ym mharagraff 2.6.5, yn y frawddeg olaf, mae'r testun Saesneg yn cyfeirio at "responsible citizens **of Wales and the world**". Fodd bynnag, mae'r geiriau "of Wales and the world" ar goll o'r testun Cymraeg.
14. Ym mharagraff 2.6.6, yn y bedwaredd frawddeg, mae geiriau agoriadol y testun Saesneg yn datgan "To create and use **digital** technologies...." ond mae'r gair "digital" ar goll o'r testun Cymraeg.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
SeneddLJC@senedd.cymru

6 Mawrth 2023

Annwyl Huw,

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo

Rwy'n ysgrifennu yn dilyn fy llythyr dyddiedig 24 Ionawr ac yn unol â'r Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol, i adrodd ar gyfarfod cyntaf y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo a gynhaliwyd ar 1 Chwefror. Roeddwn wedi gobeithio rhoi gwybod ichi am eitemau'r agenda cyn y cyfarfod, ond yn anffodus ni ddaethant i law tan 48 o oriau cyn i'r cyfarfod ddechrau, ac nad oedd hynny'n caniatáu digon o amser. Rwy'n gobeithio y daw'r arfer o rannu dogfennau mewn modd amserol yn norm yn y dyfodol ar gyfer cyfarfodydd y Grŵp Rhyngweinidogol hwn.

Roedd y Gwir Anrh. Suella Braverman KC Aelod o Senedd San Steffan, yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd, Gweinidog Diwylliant, Ewrop a Datblygu Rhyngwladol Llywodraeth yr Alban, Neil Gray ASA, a Phennaeth Gwasanaeth Sifil Gogledd Iwerddon, Dr Jayne Brady yn bresennol yn y cyfarfod.

Yn ystod y cyfarfod, ail-bwysleisiais ffocws Llywodraeth Cymru ar atal troseddu, gan groesawu'r cyfle a ddarperir gan y Grŵp Rhyngweinidogol hwn i rannu'r arferion gorau.

Hefyd, roedd y cyfarfod yn gyfle i drafod ein barn ar y Ddeddf Cenedligrwydd a Ffiniau newydd, ac awgrymais y dylai cyfarfod nesaf y Grŵp Rhyngweinidogol ganolbwyntio ar wella mynediad i lwybrau mudo diogel a chyfreithiol. Mynegais bryderon Llywodraeth Cymru am bolisi presennol Llywodraeth y DU sy'n atal ceiswyr lloches rhag chwilio am gyflogaeth, a'r problemau llety sy'n parhau.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jane.Hutt@llyw.cymru
Correspondence.Jane.Hutt@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 44
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cynhelir y cyfarfod nesaf ym mis Mai, a byddaf yn rhoi gwybod ichi unwaith y bydd dyddiad wedi ei bennu.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn [Interministerial Group for Safety, Security and Migration Communiqué: 1 February 2023 - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/interministerial-group-for-safety-security-and-migration-communiqué-1-february-2023).

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Jenny Rathbone AS, Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol.

A handwritten signature in black ink that reads "Jane Hutt". The signature is written in a cursive style with a long horizontal line above the first few letters.

Jane Hutt AS/MS

Y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol
Minister for Social Justice

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

YSGRIFENEDIG DATGANIAD GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo
DYDDIAD 06 Mawrth 2023
GAN Jane Hutt AS, y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol

Yn unol â'r Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol, dyma roi gwybod fy mod wedi mynychu cyfarfod cyntaf y Grŵp Rhyngweinidogol ar Ddiogelwch a Mudo, a gynhaliwyd yn rhithwir ar 1 Chwefror, gan ddod ag aelodau o'r pedair llywodraeth at ei gilydd.

Mynychwyd y cyfarfod gan yr Ysgrifennydd Cartref, y Gwir Anrhydeddus Suella Braverman CB AS, fel y Cadeirydd, a Gweinidog Diwylliant, Ewrop a Datblygu Rhyngwladol Llywodraeth yr Alban, Neil Gray ASA. Yn absenoldeb Gweinidogion yng Ngweithrediaeth Gogledd Iwerddon, roedd Dr Jayne Brady, Pennaeth Gwasanaeth Sifil Gogledd Iwerddon, hefyd yn bresennol.

Yn ystod y cyfarfod, ailbwysleisiais ffocws Llywodraeth Cymru ar atal troseddau gan groesawu'r cyfle y mae'r Grŵp Rhyngweinidogol hwn yn ei gynnig o ran rhannu arferion gorau. Amlinellais fy ngwaith gyda'r Comisiynydd Cam-drin Domestig, a'm rôl fel Cydgadeirydd, gyda'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau Dafydd Llywelyn, ar gyfer ein Bwrdd Partneriaeth Cenedlaethol Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol. Mae gan y bwrdd hwn gylch gwaith eang gan gynnwys trais yn y cartref, y gweithle ac mewn mannau cyhoeddus. Ailadroddais ymrwymiad Llywodraeth Cymru i gyllido swyddogion cymorth cymunedol yr heddlu ymhellach, ledled Cymru.

Nodais yr angen i swyddogion Llywodraeth Cymru gael gwybod yn gynnar gan Lywodraeth y DU am ddatblygiadau i Ddeddf Cenedligrwydd a Ffiniau, a phwysleisiais yr angen am drafodaethau brys a pharhaol ynghylch llwybrau mudo diogel a chyfreithiol i'r DU. Awgrymais y dylai llwybrau mudo diogel a chyfreithiol fod yn eitem bwysig ar yr agenda yng nghyfarfod nesaf y Grŵp Rhyngweinidogol.

Mynegais fy niddordeb yng Nghynllun Peilot Fisa Gwledig yr Alban.

Bu trafodaeth ynghylch Gwasgaru Ceiswyr Lloches. Tynnais sylw at y pwysau a roddwyd ar Awdurdodau Lleol Cymru a'r effaith negyddol roedd y gostyngiad yn y tariff ar gyfer y Cynllun Adsefydlu Pobl Wcráin wedi'i chael ar gydlyniant cymunedol. Mynegais ein siom ym mholisi Llywodraeth y DU sy'n atal ceiswyr lloches rhag cael swyddi. O ystyried y prinder gweithwyr parhaus mae hyn yn niweidiol i'r economi. Esboniais hefyd fod gan Lywodraeth Cymru strategaeth ar waith i ddarparu llety trosiannol ar gyfer y rhai hynny sydd ag anghenion tai yng Nghymru, ac y byddai'n fuddiol os gellid cynnal trafodaethau cyn i Lywodraeth y DU gaffael gwestai yng Nghymru ar gyfer llety brys.

Croesawais y drafodaeth ar rai agweddau ar Ddiogelwch Cartref.

Mae cyd-hysbysiad byr wedi'i gyhoeddi ar wefan Llywodraeth y DU yn:

[Interministerial Group for Safety, Security and Migration Communiqué: 1 February 2023 - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/news/interministerial-group-for-safety-security-and-migration-communiqué-1-february-2023) (Saesneg yn Unig)

Eitem 5.2

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref 2023/01/25 IGR

Huw Irranca-Davies MS,
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddLJC@senedd.wales

7 Mawrth 2023

Annwyl Huw

Ysgrifennaf atoch yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyng-sefydliadol. Fe wnaeth fy llythyr blaenorol eich gwneud yn hysbys y byddai cyfarfod o Grŵp Rhyngweinidogol ar gyfer Etholiadau a Chofrestru yn cael ei gynnal ar 25 Ionawr ac mai fi fyddai'n cynrychioli Llywodraeth Cymru. Rwy'n ysgrifennu nawr er mwyn rhoi diweddariad i chi yn dilyn y cyfarfod hwnnw.

Heddiw, rwyf wedi cyhoeddi Datganiad Gweinidogol Ysgrifenedig sy'n cynnwys Cyd-hysbysiad y cytunwyd arno o'r cyfarfod, sydd ar gael yma

<https://www.gov.uk/government/publications/communiques-from-the-interministerial-group-for-elections-and-registration/interministerial-group-for-elections-and-registration-communique-25-january-2023>].

Yn gywir,

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 48

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

DATGANIAD YSGRIFENEDIG ERBYN LLYWODRAETH CYMRU

TEITL	Y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru
DYDDIAD	07 Mawrth 2023
ERBYN	Mick Antoniw AS, Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad

Yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyng-sefydliadol, gallaf gadarnhau wrth Aelodau'r Senedd fy mod wedi cynrychioli Llywodraeth Cymru yng nghyfarfod y Grŵp Rhyngweinidogol ar Etholiadau a Chofrestru ar 25 Ionawr.

Cynhaliwyd y cyfarfod yn rhithiol a'i gadeirio gan Lee Rowley AS, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol, Yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau. Hefyd yn bresennol roedd George Adam ASA, Y Gweinidog dros Fusnes Seneddol, Llywodraeth Yr Alban a Steve Baker AS, Gweinidog Gwladol yn Swyddfa Gogledd Iwerddon Llywodraeth y DU.

Roedd y cyfarfod hwn yn gyfle i glywed diweddariad gan Lywodraeth y DU ar weithredu Deddf Etholiadau 2022 ac ar ymgynghoriad Llywodraeth yr Alban ar ddiwygio etholiadol, yn ogystal â rhoi ddiweddariad ar ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar ddiwygio etholiadol.

Cyhoeddwyd [Datganiad](#) ar y cyd ynghylch y cyfarfod ar 3 Mawrth 2023 (dolen allanol, Saesneg yn unig).

Rydym yn parhau i gydweithio a bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal bob chwarter gyda threfniadau cadeirio sy'n cylchdroi. Byddaf yn parhau i rannu'r wybodaeth ddiweddaraf â'r Aelodau.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Rheoliadau Pysgodfeydd Môr (Diwygio) 2023
DYDDIAD	13 Mawrth 2023
GAN	Lesley Griffiths AS, Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru a'r Trefnydd

Rheoliadau Pysgodfeydd Môr (Diwygio) 2023 ("Rheoliadau 2023")

Bydd Aelodau o'r Senedd yn dymuno bod yn ymwybodol fy mod wedi rhoi cydsyniad i'r Ysgrifennydd Gwladol i DEFRA arfer pŵer cydredol i wneud is-ddeddfwriaeth mewn maes datganoledig mewn perthynas â Chymru.

Ar 11 Ionawr 2023, ceisiwyd cytundeb gan yr Arglwydd Benyon, y Gweinidog Bioddiogelwch, Materion Morol a Gwledig i wneud Offeryn Statudol o'r enw Rheoliadau Pysgodfeydd Môr (Diwygio) 2023. Mae Rheoliadau 2023 yn gymwys o ran Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon.

Mae Rheoliadau 2023 wedi eu gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol drwy arfer y pwerau a roddir gan adran 36(1)(b) a (c) o Ddeddf Pysgodfeydd 2020.

Mae Rheoliadau 2023 yn diwygio deddfwriaeth yr UE a ddargedwir sef Rheoliad y Cyngor (EU) 2020/123 (EUR 2020/123) mewn perthynas â rheoleiddio pysgodfeydd draenogiaid môr, cynyddu'r sgil-ddalfa a ganiateir yn unol â chyngor gwyddonol, yn ogystal â chysoni'r tymor caeëdig ar gyfer pysgotwyr masnachol a physgotwyr hamdden. Mae cŵn pigog (*spurdog*) sy'n 100cm o ran hyd neu yn llai na hynny yn cael eu tynnu o'r rhestr o rywogaethau gwaharddedig sydd wedi'i chynnwys yn Erthygl 16 o Reoliad y Cyngor (EU) 2020/123 (EUR 2020/123) er mwyn rhoi canlyniad Ymgynghoriad Pysgodfeydd 2022 yr UE-DU ynghylch cyfleoedd pysgota ar waith yn 2023. Yn ogystal â hynny, er mwyn gweithredu mesurau y cytunwyd arnynt yn Ardal Confensiwn y Comisiwn Rhyngwladol dros Gadwraeth Tiwna'r Iwerydd (ICCAT), mae'r rhestr o rywogaethau gwaharddedig sydd wedi'i chynnwys yn Erthygl 16 wedi ei diwygio er mwyn ychwanegu morgwn trwynfain (*Isurus oxyrinchus*) yn nyfroedd y Deyrnas Unedig a dyfroedd rhyngwladol ardal ICCAT.

Rhoddwyd cydsyniad gan fod y Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer canlyniad y trafodaethau rhyngwladol, a gynhaliwyd ar y cyd rhwng gweinyddiaethau'r pysgodfeydd, ac mae'n cyflawni rhwymedigaethau rhyngwladol y DU mewn perthynas â'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu ac aelodaeth y DU o ICCAT. Yn ogystal â hynny, mae'r mesurau sy'n perthyn i ddraenogiaid môr yn gymwys i bysgodfa a rennir sy'n gweithredu o fewn Parth Cymru a'r tu hwnt iddo. Er mwyn iddynt fod yn effeithiol, mae angen iddynt fod yn gymwys ar sail y DU a bod yn gymwys i'r holl gychod sy'n gweithredu yn nyfroedd y DU.

Gosodwyd Rheoliadau 2023 gerbron Senedd y DU ar 08/03/23 a byddant yn dod i rym ar 01/04/23.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Russell George AS/MS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Seneddlechyd@senedd.cymru

27 Chwefror 2023

Annwyl Russell

Diolch am eich llythyr dyddiedig 26 Ionawr mewn perthynas â goblygiadau posibl Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) Llywodraeth y DU ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Rwyf am ateb eich cwestiynau yn y drefn y cawsant eu gofyn.

Materion trosfwaol a nodi cyfraith yr UE a ddargedwir

Cwestiwn 1: Beth yw eich barn ynghylch effaith Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) ar iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Rwyf o'r un farn â Llywodraeth Cymru yn gyffredinol ac yn gwrthwynebu'r dull sy'n cael ei ddilyn gan y Bil. Yn gyffredinol, mae cyfraith yr UE a ddargedwir yn gweithredu'n effeithiol ac yn cynnig amddiffyniadau hanfodol ar draws gwahanol agweddau ar fywyd yng Nghymru, gan gynnwys hawliau gweithwyr, mesurau diogelu'r amgylchedd a mesurau diogelu iechyd y cyhoedd. Ar adeg pan ddylai'r llywodraethau yn y DU fod yn canolbwyntio ar faterion pwysicach fel yr argyfwng costau byw, mae'r Bil yn mynnu cryn dipyn o sylw.

Mae cyfraith yr UE a ddargedwir yn ffurfio rhan bwysig o'r fframwaith cyfreithiol sy'n sylfaen i amrywiaeth o faterion sy'n berthnasol i'm portffolio i. Mae'r pryderon cyffredinol am oblygiadau posibl y Bil yn berthnasol felly i gyd-destun iechyd a gofal cymdeithasol. Mater sy'n destun pryder neilltuol yw'r terfyn amser a osodir gan y Bil ar gyfer adolygu cyfraith yr UE a ddargedwir cyn 31 Rhagfyr 2023, sef y dyddiad machludo. O ganlyniad, pennir amserlen ddiangen a mympwyol ar gyfer adolygu corff cyfan o gyfraith, sy'n peri risg y bydd amddiffyniadau cyfreithiol pwysig yn cael eu tynnu o'r llyfr statud ar y dyddiad hwn, a hynny heb graffu'n briodol.

O safbwynt iechyd a gofal cymdeithasol, mae cyfraith yr UE a ddargedwir yn darparu amddiffyniadau pwysig sydd wedi datblygu dros gyfnod sylweddol o amser. Wrth ymateb i'r Bil dros y flwyddyn sydd i ddod, sicrhau bod safonau ac amddiffyniadau allweddol yn cael eu cynnal i'r graddau y bo hynny yn bosibl fydd fy mlaenoriaeth i.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Cwestiwn 2: Rydym yn nodi bod dangosfwrdd cyfraith yr UE a ddargedwir Llywodraeth y DU ond yn cynnwys cyfreithiau a wnaed gan Weinidogion y DU. A allech roi rhestr inni o gyfraith yr UE a ddargedwir a wnaed gan Weinidogion Cymru sy'n ymwneud ag iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae'r dangosfwrdd a gyhoeddir gan Lywodraeth y DU yn cynnwys cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n gysylltiedig â nifer o feysydd polisi iechyd, gan gynnwys rheoleiddio meddyginiaethau, dyfeisiau meddygol a sylweddau sy'n tarddu o fodau dynol, yn ogystal â chrynodiad uchel sy'n ymwneud â diogelwch a safonau bwyd. Mae'n bwysig cofio hefyd mai proses ailadroddol a ddefnyddir gan Lywodraeth y DU ar gyfer nodi cyfraith yr UE a ddargedwir. Adolygir y dangosfwrdd yn barhaus felly. Mae'r rhestr bresennol yn cynnwys enghreifftiau o gyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi'i chadw yn ôl ac sydd wedi'i datganoli. Mae fy swyddogion i'n parhau i weithio gyda'u swyddogion cyfatebol yn Llywodraeth y DU ar y dadansoddiad hwn ac i bennu'r union fanylion i ganfod a ydy offerynnau yn berthnasol i Gymru mewn meysydd sydd wedi'u datganoli.

Yn ogystal â darnau o gyfraith yr UE a ddargedwir y mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol, fel adran arweiniol Llywodraeth y DU, yn gyfrifol amdanynt, mae'n bwysig cofio y bydd cyfraith o'r fath mewn meysydd eraill, fel rheoleiddio amgylcheddol, hefyd yn berthnasol i'm portffolio i. Byddwn yn chwilio am gyfleoedd i ymgysylltu â datblygiadau allweddol o rannau eraill o'r Llywodraeth pan fydd buddiant polisi iechyd a gofal cymdeithasol amlwg.

Rydym yn cydnabod bod angen gwneud gwaith sylweddol hefyd i sicrhau ein bod yn nodi'r holl ddarnau perthnasol o gyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi'u gwneud yng Nghymru (ac nad ydynt felly yn cael eu cofnodi ar ddangosfwrdd Llywodraeth y DU). Offerynnau statudol a wnaed gan Weinidogion Cymru i drosi Cyfarwyddebau gan yr UE yn gyfraith Cymru fydd y rhain yn bennaf. Mae gwaith yn mynd rhagddo i nodi cyfraith yr UE a ddargedwir o'r fath, gan dynnu ar amrywiaeth o ffynonellau ac mae'n cynnwys cymorth gan yr Archifau Gwladol. Nid oes rhestr lawn ar gael eto ond byddaf yn gallu rhoi rhagor o wybodaeth am hyn maes o law.

Penderfyniadau ar gyfraith yr UE a ddargedwir

Cwestiwn 3: Dywedodd y Cwnsler Cyffredinol wrth y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 5 Rhagfyr 2022 fod Llywodraeth Cymru yn bwriadu gweithredu proses frysbennu i lywio ei phenderfyniadau mewn perthynas â chyfraith yr UE a ddargedwir. A allech nodi pa ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir, neu ba feysydd polisi sy'n effeithio ar iechyd a gofal cymdeithasol (er enghraifft iechyd y cyhoedd neu labelu bwyd) y mae Llywodraeth Cymru yn bwriadu eu blaenoriaethu i'w hystyried yn y broses brysbennu.

Ar hyn o bryd, mae cyfraith yr UE a ddargedwir yn darparu amddiffyniadau pwysig ar draws amrediad o faterion rheoleiddio. Er bod yr amserlen fypwyol a orfodir gan Fil Llywodraeth y DU yn golygu y bydd angen blaenoriaethu, rwyf hefyd yn dra ymwybodol bod pob darn penodol o gyfraith yr UE a ddargedwir yn cyflawni swyddogaeth bwysig yn ei rinwedd ei hun. Wrth fynd ati i ymdrin â'r mater hwn, lleihau'r risg y gallai amddiffyniadau pwysig gael eu colli fydd fy mwriad, a byddwn hefyd yn gwneud popeth yn ein gallu i sicrhau na fydd safonau yn cael eu lleihau.

Hyd nes y bydd y gwaith y cyfeirir ato o dan Gwestiwn 2 uchod wedi'i gwblhau, mae'n rhy gynnar inni glustnodi un mater polisi penodol i'w ystyried fel blaenoriaeth. Byddwn mewn sefyllfa i flaenoriaethu yn effeithiol pan fydd gennym ddarlun mwy cyflawn gyda'r holl wybodaeth berthnasol, gan gynnwys pa ddarnau penodol o gyfraith yr UE a ddargedwir yn

union y bydd Llywodraeth y DU yn bwriadu cael gwared arnynt neu eu diwygio. Fodd bynnag, ar y cam cynnar hwn, gallaf gadarnhau mai darnau o gyfraith yr UE a ddargedwir y nodwyd bod y cysylltiad agosaf rhyngddynt â mesurau diogelu iechyd y cyhoedd fydd flaenaf yn fy meddwl i wrth i'r gwaith hwn fynd rhagddo dros y misoedd sydd i ddod.

Cwestiwn 4: A allech gadarnhau a yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu defnyddio'r pwerau yn y Bil i ddiogelu'r safonau sy'n ymwneud ag iechyd a gofal cymdeithasol sydd o fewn cymhwysedd.

Wrth ystyried cyfraith yr UE a ddargedwir sydd o fewn cymhwysedd datganoledig, sicrhau ein bod yn lleihau'r risg y bydd amddiffyniadau cyfreithiol pwysig yn cael eu tynnu oddi ar y llyfr statud ddiwedd y flwyddyn hon fydd fy mlaenoriaeth gyffredinol. Fy safbwynt cychwynnol yw y dylai'r mwyafrif o gyfraith yr UE a ddargedwir gael ei chadw / ei chymhathu, i'r graddau y bo hynny yn bosibl, ac y dylid gallu darparu tystiolaeth glir i gyfiawnhau unrhyw gynlluniau ar gyfer newid. Nid wyf yn bwriadu lleihau safonau mewn meysydd pwysig lle y mae cyfrifoldeb rheoleiddio wedi'i ddatganoli. Cadw'r safonau y byddwn i'n dueddol o'i wneud, ond mae angen ystyried y mecanwaith ar gyfer sut yn union y byddai cyflawni hynny.

Er gwaetha'r safbwynt cychwynnol clir hwn, wrth ystyried darnau unigol o gyfraith yr UE a ddargedwir, mae'n bwysig nodi hefyd nad yw Cymru yn gweithredu mewn gwagle o safbwynt rheoleiddiol. Felly, bydd yn bwysig ystyried y dulliau sy'n cael eu cymryd mewn rhannau eraill o'r DU. Os oes newidiadau i'r status quo yn cael eu hystyried y tu allan i Gymru, bydd yn bwysig deall cymaint â phosibl am oblygiadau naill ai cyd-fynd â'r safbwyntiau sy'n cael eu cymryd mewn mannau eraill, neu ymwahanu oddi wrthynt. Mae'r cyfyngiadau amser a osodir gan y Bil yn cyfyngu ar ein gallu i gyflawni hyn, ond mae'n dal i fod yn ystyriaeth bwysig er mwyn sicrhau bod fframweithiau cyfreithiol yn parhau yn addas i'r diben a'u bod yn gallu gweithredu'n effeithiol yn y dyfodol.

Cwestiwn 5: Sut y byddech yn ymateb i'r pryderon a fynegwyd gan randdeiliaid fel Confederasiwn GIG Cymru, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru a'r Asiantaeth Safonau Bwyd y gallai safonau ac amddiffyniadau pwysig sy'n ymwneud â materion fel iechyd y cyhoedd a labelu bwyd gael eu colli yng Nghymru os na chaiff rheoliadau eu harbed neu eu diwygio.

Ar y cyfan, rwy'n cydnabod ac yn rhannu'r pryderon a godwyd gan randdeiliaid allweddol. Mae'r risg y gellid colli amddiffyniadau pwysig, naill ai'n anfwriadol neu fel rhan o agenda 'ddad-reoleiddio' ehangach Llywodraeth y DU, yn rhan bwysig o'r sail resymegol ar gyfer gwrthwynebiad chwyrn Llywodraeth Cymru i'r Bil.

Ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol, bydd ein hymateb yn canolbwyntio ar liniaru'r mathau o risgiau a godwyd gan randdeiliaid. Bydd ein bwriad i gadw / cymhathu cyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi'i datganoli, fel yr amlinellir yn gynharach yn yr ymateb hwn, yn elfen allweddol o hyn. O ran cyfraith yr UE a ddargedwir nad yw'n glir ei bod o fewn cymhwysedd datganoledig, cynnal cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n berthnasol i Gymru yw ein dymuniad ni oni bai bod rhesymau da iawn dros beidio â gwneud hynny, a byddwn yn parhau i gyflwyno'r safbwynt hwnnw wrth inni ymgysylltu â Llywodraeth y DU.

Wrth ystyried sut i leihau'r risgiau i'r graddau y bo hynny yn bosibl, byddwn yn awyddus i weithio'n agos gyda phartneriaid a rhanddeiliaid allweddol, er enghraifft i sicrhau bod holl gyfraith Cymru sy'n ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir sydd o fewn cwrmpas y Bil yn cael ei nodi a'i hystyried. Gan fod swm sylweddol o ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir yn dod o fewn ei meysydd cyfrifoldeb, mae'r Asiantaeth Safonau Bwyd yng Nghymru eisoes yn cymryd rhan weithredol yn y gwaith hwn, ac mae swyddogion yr Asiantaeth a

Llywodraeth Cymru yn parhau i gydweithio'n agos ar ddatblygu rhaglen waith benodol yn y maes polisi hwn.

Cwestiwn 6: A allech nodi sut y bydd Llywodraeth Cymru yn ystyried y goblygiadau hirdymor i iechyd a lles y boblogaeth wrth wneud penderfyniadau mewn perthynas â chyfraith yr UE a ddargedwir.

Er fy mod yn credu bod cyfraith yr UE a ddargedwir yn gweithio'n effeithiol yn gyffredinol, rwy'n derbyn y gall fod rhai achosion pan fydd yn briodol gwneud newidiadau yn y dyfodol. Fodd bynnag, wrth ystyried unrhyw newidiadau neu ddiwygiadau posibl, mae'n bwysig yn gyntaf inni gael dealltwriaeth lawn o'r goblygiadau, yn y tymor byr a'r tymor hir. Nid yw'r amserlenni a osodir gan Fil Llywodraeth y DU fel y'i drafftwyd ar hyn o bryd yn ddigonol i ganiatáu i'r gwaith manwl hwn gael ei wneud. Felly, yn fy marn i, mae newidiadau yn cael eu gwthio drwodd yn gyflym gan beri'r risg y ceir canlyniadau anfwriadol.

Mae'r dull y byddwn i'n ei ddewis, o gynnal cyfraith yr UE a ddargedwir i'r graddau y bo hynny yn bosibl i ddechrau yn ceisio lliniaru'r risg hon gan gynnig hyblygrwydd ar yr un pryd i ystyried meysydd i'w diwygio o bosibl yn y dyfodol mewn ffordd fwy cyfrifol. Nid yw ystyried diwygiadau rheoleiddiol yn rhywbeth y dylid ei gyflawni yn unol ag amserlen fymrwyl. Yn hytrach, dylid mynd ati mewn ffordd wedi'i rheoli ac yn unol ag amserlen sy'n golygu bod modd dadansoddi'r goblygiadau posibl yn llawn, gan ymgynghori'n briodol â rhanddeiliaid yn effeithir arnynt.

Ymgysylltu â rhanddeiliaid

Cwestiwn 7: A allwch amlinellu sut y bydd y sectorau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru yn rhan o'r prosesau brysbennu cyfraith yr UE a ddargedwir, a gwneud penderfyniadau ynghylch a ddylai darnau o gyfraith gael eu harbed, eu diwygio neu eu dileu yn unol â'r terfyn amser o 31 Rhagfyr 2023 a nodir yn y Bil.

Fel y nodwyd yn gynharach yn yr ymateb hwn, fy mlaenoriaeth wrth ymateb i Fil Llywodraeth y DU fydd cynnal cyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi'i datganoli i'r graddau y bo hynny yn bosibl, er mwyn lleihau'r risg y caiff amddiffyniadau pwysig eu colli o'r llyfr statud ddiwedd y flwyddyn hon. Bydd hwn yn ymateb ymarferol sydd, i bob pwrpas, yn golygu cynnal cymaint o'r status quo ag y gallwn, ond bydd hefyd yn cynnig inni yr hyblygrwydd i ystyried diwygio dros gyfnod hwy o amser yn y dyfodol.

Mae'r amserlen a orfodir gan Fil Llywodraeth y DU yn debygol o gyfyngu ar gyfleoedd posibl i ymgysylltu mewn modd rhagweithiol, a thrwy geisio cynnal y status quo i'r graddau y bo hynny yn bosibl byddwn yn canolbwyntio ar liniaru'r hyn yr ydym yn ei ystyried yw'r risg fwyaf yn y tymor byr. Byddwn wrth reswm yn ymgysylltu â rhanddeiliaid o'r sectorau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru cymaint â phosibl yn yr amser fydd ar gael. Pan fyddwn yn ystyried blaenoriaethau ar gyfer newid yn y dyfodol, gwneud hyn yn unol ag amserlen fwy realistig, sy'n golygu y bydd modd inni gynnwys y sector yn llawer llawnach, fyddai ein bwriad.

Cwestiwn 8: A wnewch chi ymrwymo i ymgysylltu â rhanddeiliaid ac ystyried eu barn drwy gydol y broses hon.

Mae fy null arfaethedig o gynnal cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n gymwys yng Nghymru i'r graddau y bo hynny yn bosibl yn ceisio cynnal y status quo cymaint ag y gallwn, yn y tymor byr o leiaf. Mae hyn yn lliniaru'r risg fwyaf yn y tymor byr y gellid colli amddiffyniadau pwysig o'r llyfr statud ddiwedd y flwyddyn hon.

Mae'n anochel y bydd yr amserlenni a osodir gan Fil Llywodraeth y DU yn cyfyngu ar y cyfleoedd posibl i ymgysylltu ar hyn o bryd. Fodd bynnag, rwy'n hapus iawn i ymrwymo i ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol gan ddibynnu ar yr amser fydd ar gael inni allu gwneud hynny. Pan fydd newidiadau neu ddiwygiadau yn y dyfodol yn cael eu hystyried dros gyfnod hwy o amser, gofynnir am farn rhanddeiliaid yn llawnach fel rhan o brosesau datblygu polisi cyffredinol.

Trefniadau gweithio rhynglywodraethol

Cwestiwn 9: A allech ddarparu gwybodaeth am unrhyw drafodaethau yr ydych chi neu'ch Dirprwy Weinidogion wedi'u cael gyda llywodraethau eraill yn y DU ynghylch effaith y Bil ar iechyd a gofal cymdeithasol, neu ynghylch sut y byddai unrhyw newidiadau i gyfraith berthnasol yr UE a ddargedwir yn cael eu cydgysylltu pe bai'r Bil yn cael ei basio.

Ar wahân i iechyd, mae trafodaethau yn parhau rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU ar y pryderon cyffredinol ynghylch y Bil ar ei ffurf bresennol. Rwy'n disgwyl y bydd y trafodaethau hyn yn ymdrin â materion fel mecanweithiau cydgysylltu a chydysynio wrth i ddull arfaethedig Llywodraeth y DU ddod yn gliriach.

Mae'r trafodaethau a gafwyd hyd yma gydag Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol Llywodraeth y DU wedi'u cynnal ar lefel swyddogion, ac maent wedi cynnwys trafodaeth ynghylch nodi darnau perthnasol o gyfraith yr UE a ddargedwir ac ystyried y cydbwysedd rhwng cyfrifoldebau sydd wedi'u cadw yn ôl a'r rhai hynny sydd wedi'u datganoli. Byddwn yn disgwyl y byddai angen cynnal trafodaethau ar lefel Weinidogol hefyd ar adegau penodol yn ystod y broses.

Gallaf hefyd gadarnhau mai'r Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant sy'n gyfrifol am faterion sy'n ymwneud â'r Asiantaeth Safonau Bwyd yng Nghymru (sydd â chyfrifoldeb dros nifer sylweddol o ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir).

Cwestiwn 10: Beth yw eich barn ar sut y gallai'r Bil ryngweithio â threfniadau eraill ar ôl Brexit sy'n effeithio ar iechyd a gofal cymdeithasol, megis fframweithiau cyffredin, Deddf y Farchnad Fewnol 2020 neu gytundebau masnach.

Mae amrywiaeth o ryngddibyniaethau posibl rhwng cyfraith yr UE a ddargedwir a threfniadau eraill. Mae hyn eto yn arwydd o'r cymhlethdod ynghylch y materion hyn ac mae'n pwysleisio'r risg y gallai'r Bil yn anfwriadol danseilio agweddau eraill ar y dirwedd ddeddfwriaethol, polisi a rheoleiddiol ehangach. Mae'r cymhlethdodau hyn yn atgyfnerthu fy marn gyffredinol mai dim ond dros amserlen hwy nag y mae Bil y DU ar ei ffurf bresennol yn ei darparu y dylid ystyried gwneud newidiadau sylweddol i gyfraith yr UE a ddargedwir.

Mae nifer o'r meysydd polisi iechyd y mae cyfraith yr UE a ddargedwir ar waith mewn perthynas â hwy ar hyn o bryd yn dod o dan fframweithiau cyffredin y DU a gafodd eu datblygu gan y pedair gwlad wedi i'r DU ymadael â'r UE. Mae enghreifftiau nodedig yn ymdrin ag agweddau ar bolisi maetheg, diogelwch bwyd a bwyd anifeiliaid, a sylweddau sy'n tarddu o fodau dynol. Rwy'n gwbl ymroddedig o hyd i weithredu'r cytundebau hyn yn effeithiol, a dylent ddarparu strwythur ar gyfer trafodaethau rhwng gwahanol rannau o'r DU am y dulliau sy'n datblygu o ymdrin â chyfraith yr UE a ddargedwir yn y meysydd hyn, gan gynnwys rheoli unrhyw ymwahanu posibl yn y dyfodol. Byddwn yn pwysleisio y bydd yn hanfodol bod y fframweithiau yn cael eu gweithredu yn yr un ysbryd cydweithredol ag y cawsant eu datblygu ynddo, er mwyn i bob gwlad o'r DU fod yn bartneriaid cyfartal mewn trafodaethau.

O safbwynt Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020, mae'r Cwnsler Cyffredinol wedi mynegi pryderon y gallai effeithiau'r Ddeddf hon arwain at effeithiau pellach eto pe bai ymwahaniad rheoleiddiol (er enghraifft, pe bai Llywodraeth y DU yn diwygio neu'n diddymu cyfraith yr UE a ddargedwir yn Lloegr). Gallai hyn arwain at oblygiadau o ran y gallu i gynnal a gwella safonau, i bob pwrpas, mewn cyfraith yr UE a ddargedwir yng Nghymru. Mae'r pryderon hyn wedi cael eu trosglwyddo i Lywodraeth y DU.

Ceir rhyngddibyniaeth bosibl arall mewn perthynas â'r cytundebau masnach ryngwladol sy'n cael eu negodi gan Lywodraeth y DU. Bydd angen i unrhyw rwymedigaethau yr eir iddynt fel rhan o berthynas fasnachu newydd fod yn ymwybodol o'r rhwymedigaethau cyfreithiol presennol ac arfaethedig. Fel Llywodraeth, rydym yn parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU i sicrhau nad yw amddiffyniadau a safonau allweddol yn cael eu tanseilio drwy ei negodiadau masnach.

Yr effaith ar raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru

Cwestiwn 11: A allech egluro a fydd unrhyw elfennau o raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru sy'n berthnasol i iechyd a gofal cymdeithasol (er enghraifft y Bil Aer Glân) yn cael eu heffeithio gan y Bil, ac os felly, sut.

Mae'n rhy gynnar i ddweud a fydd y Bil yn effeithio ar weithgareddau ehangach Llywodraeth Cymru, ac i ba raddau. Mae'n amlwg, fodd bynnag, fod gan y Bil ar ei ffurf bresennol y potensial i dynnu adnoddau a sylw oddi ar weithgareddau pwysig eraill. Wrth inni ymateb i'r Bil, byddwn hefyd yn gweithio'n ddiflino i ddiogelu'r gwaith o wireddu ein Rhaglen Lywodraethu a'n rhaglen ddeddfwriaethol.

Gobeithiaf y bydd yr wybodaeth yn yr ymateb hwn yn ddefnyddiol ichi.

Yn gywir

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: CG/PO/74/2023

Kevin Hollinrake MP
Parliamentary Under Secretary of State
Department for Business and Trade
1 Victoria Street
London
SW1H 0ET
Minister.Hollinrake@beis.gov.uk

07 March 2023

Dear Kevin,

I am writing further to the First Minister's letter dated 16 January on the UK Government's Strikes (Minimum Services Levels) Bill.

We strongly oppose this Bill in Wales and note the significant opposition to it which extends beyond the Welsh Government, opposition parties and trades union. We are following the legislative scrutiny of the Bill and recognise the concerns raised by many peers during the Bill's 2nd reading in the House of Lords, including by eminent crossbenchers like Baron Judge, a former Lord Chief Justice for England and Wales. We hope the Bill will be defeated in the Lords and believe firmly that Ministers should not seek to take powers that impede the path to positive resolutions by making the right to withdraw labour illusory.

The draft Bill has already drawn criticism from the ILO and other nations and the Welsh Government deprecates in the strongest terms the attempt that is being made to impose deeply undemocratic provisions on services which are devolved to Wales. These services are overseen on the basis of mandates provided by the people of Wales and not the whim of a UK Secretary of State who is not answerable to that electorate on devolved matters. The Bill as drafted undermines the integrity of democratic devolution and should not bring devolved public services into scope.

There is no evidence the Bill will help resolve current disputes, but there is every indication it will do lasting damage to industrial relations across the UK and will interfere with devolved public services in Wales. We do not agree with your analysis that the UK Government is legislating solely within its reserved competence for employment rights and duties and industrial relations. The Bill clearly contains clauses that make provision with regard to the devolved matters of health, education, fire and rescue services and some transport matters.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 58
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

The Bill also contains sweeping Henry VIII powers which allow consequential amendment to be made to legislation that concerns devolved matters. The power to make regulations enables amendment, repeal or revocation to an Act or Measure of Senedd Cymru. These matters are not merely incidental to the Bill and require the consent of the Senedd. To that end, we have laid a Legislative Consent Memorandum (LCM) in the Senedd. I am confident when the LCM is debated and voted upon in the coming weeks, we will see a clear demonstration of the Senedd's lack of consent for the Bill and its provisions with regard to devolved matters.

In many ways, your own consultation documents acknowledge the Bill makes provisions with regard to services which are fully devolved. For example, your consultation in respect of ambulance services says they are “run differently in England, Scotland and Wales and are the responsibility of the Scottish and Welsh Governments respectively” and that there are “implications of those differences for setting minimum service levels”. There is similar commentary in your consultation documents in respect of fire and rescue services and rail services. Across all these services, there are significant strategic and operational differences in Wales, and it is an affront to devolution that UK Ministers should exercise powers that will impact on these areas, without an electoral mandate or the consent of the Senedd.

The lack of detail in the Bill makes it difficult to set out with any precision the potential impact the Bill could have on services in Wales, but taking rail as an example, it's clear the options which are being looked at could see a disproportionately negative impact on some routes and areas. It's not hard to see how rail routes that are busier and viewed as more business critical will be prioritised at the expense of others, particularly those deemed to be in more peripheral parts of the UK.

As regards fire and rescue services, defining a “minimum service level” would need a full and detailed knowledge of local risks of fire and other incidents, including locations and facilities (like oil refineries, tall residential buildings and ports) which present higher or unusual risks; and of the current disposition and availability of crews, appliances and specialist assets available to respond to them. These factors vary considerably from one area to another, and indeed over time as many fire risks are seasonal. There would be particular problems in Wales given that most of the country is sparsely populated and served only by on-call firefighters who could not practically be subjected to a work notice, as they are not obliged to work in any event. It would be impossible to generalise about all of these factors at a GB-wide or indeed Wales-wide level, or to reduce it to a simple percentage of firefighting staff. Any Secretary of State who purported to make such a decision would be assuming considerable risks, including risks to life, as any such decision would be necessarily ill-informed and not reflective of local needs and capabilities.

We are not prepared to see these decisions play out in rail, in ambulance services and in fire and rescue – decisions which will ultimately be taken by a UK Minister divorced from the conditions and negotiations in Wales. Across all of the relevant services which are wholly – or partially devolved – the terms and conditions negotiated by Welsh public bodies are interwoven with the strategic and operational plans for the delivery of services which derive from programmes for government, developed on the basis of democratic devolved elections.

We are concerned that in practice, this Bill allows UK Ministers to take unpredictable decisions with far reaching consequences that could jeopardise negotiations. Any regulation that is made by a Secretary of State that interferes with industrial disputes within devolved public services could prolong action that would otherwise be resolved as a result of Wales level negotiations. The Bill only requires the Secretary of State to “consult such persons as

the Secretary of State considers appropriate” and does not stipulate any framework whatsoever to ensure that consultations are carried out with sufficient time and with the involvement of responsible parties such as employers and trades unions. Similarly, no route or role is provided for Welsh Ministers, even where they are responsible for the service in question rather than the Secretary of State.

The Welsh Government cannot take comfort from informal assurances offered by UK Ministers who may pledge to not make regulations that interfere with devolved public services. The UK Government made similar commitments in relation to the use of financial assistance powers during the passage of the UK Internal Market Bill. However, these powers are now being used on a systematic basis to allocate spending in relation to the levelling up agenda and which leaves Welsh communities and businesses severely worse off.

Given the views of the Welsh and Scottish Government’s on this Bill, I urge you to think again and to remove devolved public services from the scope of this Bill. It cannot be right that a UK Minister should be empowered to make regulations which will impact on the operations of devolved services, and which will have a deleterious impact on the partnership relationships we have, and which employers and trade unions have freely entered into.

Our strong and constructive relationships with employers and trade unions are based on good faith, mutual respect and trust, and they are essential to how we use our devolved responsibilities to run devolved services differently and in the collective interests of the people of Wales.

I am copying this letter to the Secretary of State for Wales, the Welsh Affairs Committee in the House of Commons, and the Legislation Justice and Constitution Committee in the Senedd.

Yours sincerely,

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Ein cyf/Our ref: CG/PO/75/2023

Rt Hon. Elin Jones MS
Llywydd and Chair of the Business Committee
Senedd Cymru
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1SN

SeneddBusiness@senedd.wales

07 March 2023

Dear Elin,

The Protection from Sex-based Harassment in Public Bill (“the Bill”), which is a Private Member’s Bill, was introduced in the UK Parliament, the House of Commons, on 15 June 2022.

Committee Stage was held on 22 February. After engagement with UK Government, an amendment was made to the Bill to extend the application of the offence it creates to Wales. This amendment has resulted in the Bill becoming ‘relevant provision’ for the purposes of Standing Order 29. In accordance with Standing Order 29, we will lay a legislative consent memorandum (LCM).

In order to present the Senedd with our final recommendation on the Bill I have instructed officials to engage further with UK Government on outstanding matters relating to the commencement of the Bill. I acknowledge this will likely mean this LCM will be laid more than two weeks after the point at which ‘relevant provision’ has been made, but I believe this will ensure it accurately reflects the development of the Bill and will enable effective Senedd scrutiny.

I do not anticipate this process to lead to a significant delay, however I wanted to ensure you are clear on the status of this Bill and our intentions. I will ensure our LCM is laid as soon as we have a settled position. As a Private Member’s Bill, we do not envisage the Bill to change much following this stage.

Report Stage for this Bill is scheduled for 24 March. Subsequent dates are not yet available though we will ensure the Senedd is kept informed.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Mick.Antoniw@llyw.cymru
Correspondence.Mick.Antoniw@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 61
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

I am copying this letter to the Minister for Social Justice and the Chair of the Legislation, Justice and Constitution Committee.

Yours sincerely,

A handwritten signature in blue ink that reads "Mick Antoniw". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath the name.

Mick Antoniw AS/MS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad
Counsel General and Minister for the Constitution

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies MS
Chair of the Legislation, Justice and Constitution Committee
Welsh Parliament

7 March 2023

Dear Huw

Thank you for the Legislation, Justice and Constitution Committee's Report published on 27 January regarding the Agriculture (Wales) Bill as part of Stage 1 scrutiny.

I am grateful to the Committee for its considered Stage 1 scrutiny. I have carefully considered the committee's recommendations and considerations of the Bill.

As outlined during the Stage 1 General Principles Debate on 7 February 2023 please find enclosed at Doc 1 my response to the set of recommendations within the Report.

Regards

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 63

Annex: Response to Legislation, Justice and Constitution Committee’s report on the Agriculture (Wales) Bill – March 2023

Recommendation 1. Any subsequent Agriculture Bill introduced by the Welsh Government should not be a framework Bill and as such, should not contain extensive delegated powers for the Welsh Ministers that would set out in regulations policy details that should appear on the face of the Bill.

As set out in the Programme for Government, tackling the climate and nature emergencies are a priority for this Government. The Agriculture (Wales) Bill represents the first stage of our programme of agricultural reform, and we will continue to work closely with stakeholders and farmers on our long-term proposals. Any future Agriculture Bill will have to consider matters relevant to that period including for example the implications of the UK Government REUL Bill. As and when further information on any future proposals is available, an update will be provided to the Committee.

Recommendation 2. The Minister should state clearly what policy she intends to cover in the next Agriculture Bill to be introduced into the Senedd and the likely date of introduction.

As set out in the Programme for Government, tackling the climate and nature emergencies are a priority for this Government. The Agriculture (Wales) Bill represents the first stage of our programme of agricultural reform, and we will continue to work closely with stakeholders and farmers on our long-term proposals including the content of the next Agriculture Bill. Any future Agriculture Bill will have to consider matters relevant to that period including for example the implications of the UK Government REUL Bill. As and when further information on any future proposals is available, an update will be provided to the Committee.

Recommendation 3. The Minister must provide a more definitive view of how the Bill will be impacted by the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill by the start of Stage 3 proceedings (subject to the Senedd agreeing the general principles).

Accepted in principle

The Welsh Government is considering how it will respond to the situation, in effect, imposed by the UK Government on reviewing Retained EU law.

We will continue to review the progress of the UK Government’s Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill (REUL Bill), and will, if possible, provide a more definitive view by the start of the stage 3 proceedings.

The Welsh Government fundamentally opposes the intent of the REUL Bill. The way that UK Government has constructed the Bill would remove essential economic, social and environmental protections.

Recommendation 4. The Minister should explain why the Welsh Government did not take the opportunity, on the face of the Bill, to save, reform or remove law in the field of agriculture that is currently contained in retained EU law.

Accepted

As currently drafted the REUL Bill has powers which the Welsh Government could exercise to preserve REUL in areas of devolved competence.

The Welsh Government is considering how it will respond to this Bill and will work with the UK Government to identify all devolved retained EU law including those instruments made by the UK Government and Parliament.

The purpose of the Agriculture Bill is to create a long term made-in-Wales sustainable land management provision that will not rely upon retained EU law.

Recommendation 5. The Minister should state clearly whether the effectiveness in Wales of any of the Bill's provisions (should it be passed and enacted) will be dependent on, or affected by, any of the requirements of the United Kingdom Internal Market Act 2020.

Accepted

As was made clear throughout the passage of the Environmental Protection (Single-Use Plastics Products) (Wales) Bill, the Welsh Government's position is that the Senedd can legislate free from the requirements of the UK Internal Market Act.

Therefore, the effectiveness of this Bill in Wales will not be dependant, or affected by, the provisions of that Act.

Recommendation 6. The Minister should table amendments to the Bill to insert overview sections into Parts 1, 2 and 3 of the Bill as a means of explaining clearly the purpose of each Part and what it is seeking to achieve.

Not Accepted

The inclusion of overview provisions for Parts 1, 2, and 3 of the Bill was considered as part of the Bill's development, recognising overview provisions can be useful to aid accessibility, particularly where provisions are dense by their nature, for example when amending existing legislation (as with Parts 4 and 5 of this Bill).

For this Bill, an overview (for Parts 1, 2 and 3) was considered unnecessary as they would add little or nothing to the Bill contents and might have unintended consequences. The Explanatory Memorandum, however, will be reviewed and updated, as appropriate, to provide further clarity.

Recommendation 7. The Minister should table an amendment to section 1 of the Bill to provide a Wales-specific definition of sustainable land management.

Not Accepted

Sustainable Land Management (SLM) is clearly and precisely described in the Bill by the four SLM objectives and the SLM duty (sections 1 to 3). The objectives set a clear and ambitious framework for agricultural policy in Wales, focussing action to contribute to sustainable food production, to address the urgent nature and climate emergencies, to conserve and enhance the countryside and cultural resources and improve access to them and to promote and sustain the Welsh language. The SLM objectives provide a made in Wales, for Wales, approach which focusses on the outcomes the agricultural sector should be providing for those who work our land and for the wider population of Wales. I want SLM to be actionable and for it to deliver for Wales.

The SLM duty determines how the objectives will be applied and sets a high threshold so the Welsh Ministers must exercise relevant functions in the way they consider best contributes to achieving the objectives (so far as consistent with the proper exercise of the function). In this way, the objectives and the duty do not expand the powers of the Welsh Ministers, but rather focus the exercise of certain functions, such as, for example, the power to provide support, to contribute to achieving particular outcomes.

The duty and the objectives apply to a very wide range of functions and address complex, fundamentally important and ongoing issues. It is appropriate, as the SLM provisions do, to establish clear objectives to address those issues, alongside a strong duty that focusses action in a balanced and ambitious way.

I am pleased to note that although there were a number of detailed comments and suggestions for amendments, the ETRA committee report explains that the four SLM objectives “were generally welcomed” by stakeholders (paragraph 76) and has not recommended a definition of sustainable land management on the face of the Bill.

The SLM objectives and the duty establish a bespoke Wales-specific approach that has been informed (amongst other things) by the UN definition, developed in the specific legislative context in Wales, in particular the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015 (“WFG Act”) and the Environment (Wales) Act 2016 (“Environment (Wales) Act”), and through extensive stakeholder consultation and engagement.

Importantly, the SLM provisions support and are consistent with the WFG Act and the Environment (Wales) Act. In particular, the provisions are consistent with the definition of the sustainable management of natural resources (section 3, Environment (Wales) Act) which proceeds by reference to the objective specified at section 3(2) of that Act. The approach also compliments and is consistent with the WFG Act, including in particular section 3(2) of that Act, which requires public bodies to set and publish objectives (“well-being objectives”) that are designed to maximise their contribution to achieving each of the well-being goals when carrying out sustainable development.

Recommendation 8. The Minister should review Part 1 of the Bill to consider whether it would benefit from more detail explaining how the new system of sustainable land management will operate in practice and in conjunction with Part 2, with a view to tabling amendments that will make the legislation more accessible to stakeholders.

Accepted in principle

The SLM provisions apply to a very wide range of functions and address complex, fundamentally important and ongoing issues. These include food production, the urgent nature and climate emergencies and the Welsh language. The provisions provide a clear and ambitious framework with a strong duty on the Welsh Ministers to take action they consider best contributes to achieving the objectives. It is not possible to legislate to define in further detail how the provisions may operate in practice across the wide range of agricultural functions to which they will apply, and in the wide range of circumstances that may arise. The provisions have also been designed to enable the Welsh Ministers to provide timely and effective support, which is able to respond to the changing needs of the farming industry and its supply chains.

The Explanatory Memorandum will be reviewed and updated, as appropriate, to provide further clarity on the relationship between Part 1 and Part 2 of the Bill for stakeholders.

The principal delivery mechanism for SLM; the Sustainable Farming Scheme is still being designed and will go out for consultation this year. This consultation will provide further clarity as to how the scheme will operate and in turn how it will contribute to achieving of the sustainable land management objectives.

Recommendation 9. The Minister should, before the start of Stage 3 proceedings, provide to this Committee and the Economy, Trade and Rural Affairs Committee a list of the organisations she would intend to consult regularly under section 5(3)(b) of the Bill.

Accepted

Section 5(3)(b) states that the Welsh Ministers must consult “any other persons they consider appropriate” (that is, in addition to the Future Generations Commissioner for Wales (section 5(3)(a)). Consultees may change over time, for example as land management changes and/or depending on the outcomes of the SLM reports.

The Welsh Ministers will engage with those organisations best placed to offer advice on preparing and revising indicators and targets. The setting, and subsequent reviewing, of the SLM indicators and targets will be an iterative

process meaning that it may be necessary to consult with different organisations at different times.

The following list provides a non-exhaustive indication of the organisations I intend to consult as part of the process of preparing SLM indicators and targets under sections 4 and 5 of the Bill along with an indication of the type of indicator and target I would ask them to consult on:

- Office of the Chief Veterinary Officer (OCVO) – in relation to animal health and disease control.
- Natural Resources Wales (NRW) – general advice, checking and monitoring, SoNaRR and ERAMP support.
- Welsh Language Commissioner – general and in relation to Welsh language provision.
- Cadw – cultural resources and heritage considerations
- Information Commissioners Office (ICO) – data collection and GDPR considerations
- Academic institutions – for specific advice and research support
- Sector representative bodies – in relation to sector specific subjects.

As noted above, this list will change from time to time depending on the SLM indicators and targets being considered and as circumstances require.

Recommendation 10. The Minister should table an amendment to section 8 of the Bill setting out the full basis on which support would be provided and the objectives she is aiming to meet in providing that support.

Not Accepted

The purposes as set out in section 8 provide examples of the priority areas where support may be provided.

It is not considered to be appropriate to create an exhaustive list of purposes as this could restrict the scope for which support could be provided and not provide the flexibility needed to allow for unexpected events such as a new exotic disease outbreak or war or other market crisis. It could also potentially prevent support being provided in the future in response to advances in agricultural practices, policy development or the inevitable consequences of climate change.

The purposes set out in section 8 provide an indication of the type and range of support that is being proposed, for example supported under the SFS. It is intended that the SFS initially will be the main support scheme created under the power to provide support, but it may not be the only support scheme as the power allows for the provision of support by multiple schemes or otherwise.

The power of support provision provides the flexibility to provide support (financially or otherwise) where required for or in connection with agriculture and ancillary activities. It would, therefore, not be possible for the provision to detail the full basis of support.

Recommendation 11. The Minister should table an amendment to section 10 of the Bill, setting out the purpose of requiring specified information to be provided and the criteria or limitations that apply to exercising the regulation-making power.

Not Accepted

An amendment to section 10 of the Bill setting out the purpose of requiring specified information to be provided, is unnecessary. Section 10(1) to (3), along with the detailed explanation provided within the Explanatory Memorandum at paragraphs 3.100 to 3.103, already provides sufficient detail, to ensure the appropriate accountability and transparency of the provision.

The Explanatory Memorandum at paragraph 3.101, provides examples of the type of information to be published, as is currently published under existing agricultural support schemes. For example, the trading name of the business, the first four digits of their postcode, and is only applicable where support received has exceeded a specific amount, which is currently set at £1,250.

The Explanatory Memorandum also explains what section 10 is not intended to capture, for example, it is not the intent to publish data about the total amounts paid out under the power to provide support, on the basis that the Annual Report will provide this information.

Any resulting regulations will be subject to robust Senedd scrutiny, as the regulation-making power is subject to the affirmative procedure.

Recommendation 12. The Minister should explain why more detail is included on the face of the Bill about regulations to be made in respect of monetary penalties under section 31 than is contained in respect of the regulations to be made about monetary penalties under section 11.

Accepted

I intend to bring forward a Government amendment to section 11, which is “*for recovery of amounts due in respect of monetary penalties, including provision for interest, set-off and security for payment;*”. This amendment seeks to build upon the existing provision in 11(2)(i) and provides that the regulation making provision in respect of checking eligibility for support, etc, is broad enough to enable the recovery of any amounts due against monetary penalties

However, in respect of the detail in section 31, it is the Welsh Government view that this detail is not necessary for the purpose of section 11. Section 31(3)(a) is quite distinct due to the specific nature of the data collection provisions. It focuses on the enforcement of information requirements for non-compliance and the provision of imposing monetary penalties therein. This differs from the enforcement in relation to the provision for checking eligibility for support, which relates to compliance.

Recommendation 13. The Minister should table amendments to the Bill to provide more detail about the policies that underpin the subject matter of section

11 (including, setting out the purpose of checking eligibility for support), as well as any criteria or limitations that should apply to the making of regulations (including for example in respect of powers of entry and monetary penalties).

Not Accepted

It is not appropriate or necessary to table an amendment for the provision of policy detail within section 11 of the Bill. The supporting documentation of the Bill and the schemes created under the Bill will detail the policies underpinning section 11. The policies which underpin the subject matter of section 11 may vary according to each support scheme established under section 8. To apply an amendment would have the potential of restricting our ability to respond effectively to changing conditions and the possible need for flexible mechanisms of support.

The co-design and consultation process for the main delivery scheme, the SFS, is still ongoing and will go through a period of consultation later this year. The detail about the policies which underpin the subject matter of section 11, including setting out the purpose of checking eligibility for support will be set out in the consultation and ultimately in the scheme documentation.

Regulations made under section 11 will be subject to the affirmative procedure.

Recommendation 14. The Minister should table amendments to sections 6, 8, 10, 11 and 13 of the Bill to include a duty on the Welsh Ministers to consult on the making of regulations in each case.

Not Accepted

The sections referred to in the recommendation are listed in section 47(7) as subject to the affirmative procedure (pursuant to section 47(6)), which requires approval by the Senedd before any regulations are made. This process provides sufficient scrutiny which is proportionate and appropriate for the powers in question.

For each of the sections referred to, a duty on Welsh Ministers to consult on the making of regulations is also considered unnecessary due to the scope of each provision. The Bill contains detailed and comprehensive monitoring and reporting provisions to ensure accountability and facilitate ongoing scrutiny of the implementation of the SLM duty and progress against the objectives.

Section 6(10) refers to the reporting period for the SLM reports. It is not considered necessary to include a provision to consult on amending the reporting period, on the basis that any changes to the reporting period will likely be technical in nature to ensure that the SLM reporting periods are aligned with the Impact Reports (section 13) in so much as the Impact Report precedes the SLM Report, and is considered as one of the key reports which provides information towards achieving the SLM objectives. Furthermore, Section 6 of the Bill relates to the preparation of the SLM reports with provisions that include (among other things) reporting on the cumulative progress made towards achieving the SLM objectives, whether a target

has been achieved during the reporting period, and reporting on the key priorities, risks and opportunities in relation to achieving those objectives.

I believe these provisions provide significant accountability and transparency and that there is no need for a requirement to consult, particularly given that Welsh Ministers are required to consult on the setting of the targets and indicators (section 5) which will very much set the tone and direction of the reports detailed under section 6. It is not clear, if there were to be a regulation making power to consult on the report itself what, if any, additional actions we would be consulting on.

Section 8 refers to the power to provide support, with 8(4) providing a regulation making power to add, remove or amend or alter the purposes in subsection 8(2). Subsection 8(2) is a non-exhaustive list of purposes for which support may be provided for or in connection with. It is unnecessary to add a provision to consult on any amendments, additions or removal of the non-exhaustive list of purposes, the inclusion of a consultation may lead to the delay in Welsh Ministers being able to respond swiftly to changes in government or sectoral priorities.

Section 10 refers to the power to make provision about publication of information about support. This section is primarily about providing the appropriate accountability and transparency on the spend of public money. Section 10(1) is subject to the affirmative procedure which provides the appropriate level of scrutiny, without the need for a consultation.

Section 11 concerns the ability of Welsh Ministers to check eligibility for support. An important process which helps to ensure that outcomes are met and provides accountability for public money. Section 11 is already subject to the affirmative procedure as set out above and wider consultation on such a necessary and technical issue would be inappropriate.

Section 13 refers to the Welsh Ministers preparing an impact report in relation to each reporting period. The purpose of having a regulation power to amend the reporting period for the Impact report which does not include a duty on the Welsh Ministers to consult on amending the reporting period, currently set for every five years following the first reporting period, is so that it remains aligned with the SLM report. If the timetable for the SFS is changed or if there is a change to the contract periods of farmers then this could affect the timing of the impact reports, which could mean they fall out of alignment potentially lessening the usefulness of the reports.

Recommendation 15. The Minister should explain, in respect of sections 15 and 16, why the provisions identified as being part of the Agriculture Act 2020 in Table 1 have not been included in the Bill. The explanation should set out what could be achieved by the Welsh Ministers under the regulation-making powers in section 15 and 16 that could not be achieved using the powers in paragraphs 2, 3 and 4 of the Schedule 5 to the 2020 Act.

Accepted

The list of purposes given in Schedule 5 of the Agriculture Act 2020 was not required as the Bill contains broad powers which incorporate these purposes. The Bill's broad powers in sections 15 and 16 have been drafted to capture all eventualities and to ensure the Welsh Ministers are not restricted in their modification powers in the way that they are in the 2020 Act.

In respect of paragraph 3(2) and (3) of Schedule 5 to the Agriculture Act 2020, these were no longer needed as the necessary changes were made by the Direct Payments to Farmers and Rural Affairs (Miscellaneous Amendments etc.) (Wales) (EU Exit) Regulations 2020 which came into force on 17 December 2020.

Recommendation 16. The Minister should explain why the regulation-making power under section 18 of the Bill is subject to the negative procedure, when the equivalent power under paragraph 6 of Schedule 5 to the Agriculture Act 2020 is subject to the affirmative procedure.

Accepted

I agree this should be consistent and I will bring forward an amendment so the regulation-making power under section 18 is subject to the affirmative procedure.

Recommendation 17. The Minister should table amendments to the Bill setting out the purposes for which the regulation-making powers under sections 15, 16, 17 and 18 of the Bill are to be exercised.

Not Accepted

I do not agree this would be appropriate or possible to do without compromising our ability to respond quickly and positively to changing situations, for example, even the recent unexpected events such as the COVID pandemic and the war in the Ukrainian could not have been planned for, especially in legislation.

The acceptance of recommendation 18, to amend the regulation-making power to be subject to the affirmative procedure, should provide further reassurance.

Recommendation 18. If recommendation 17 is not accepted and / or limitations are not applied to the exercise of the regulation-making powers in sections 15, 16, 17 or 18 of the Bill, the Minister should table an amendment applying the affirmative procedure to the regulation-making powers in these sections.

Accepted

I will bring forward an amendment so the affirmative procedure is applied to the regulation-making powers in sections 15,16, 17 and 18.

Recommendation 19. Recommendations 17 and 18 should be read as applying to each section individually.

Accepted

The recommendations have been considered individually. In respect of sections 15, 16, 17 and 18, it was not considered appropriate to proceed with an amendment as set out in recommendation 17.

It was considered appropriate that an amendment to the regulation-making power as set out at recommendation 18 should be applied to each section. I will bring forward an amendment to section 47(7) for each of the sections 15, 16, 17 and 18 respectively.

Recommendation 20. The Minister should confirm whether there are any circumstances in which regulations under sections 15, 16, 17 and 18 of the Bill could amend primary legislation and, if so, why the affirmative procedure should therefore not apply.

Accepted

The affirmative procedure will apply as I am accepting recommendation 16.

Recommendation 21. The Minister should table amendments to sections 15, 16, 17 and 18 of the Bill requiring a duty on the Welsh Ministers to consult on the making of regulations in each case.

Not Accepted

I have accepted recommendation 18 to bring forward an amendment so regulations made under these sections are subject to the affirmative procedure. This will provide for the appropriate level of scrutiny by the Senedd, therefore, it is not necessary to apply a duty to consult on the making of the regulations for each of the sections 15, 16, 17 and 18.

Recommendation 22. The Minister should table an amendment to the Bill to include an end date for transitioning to the new system of agricultural support under chapter 1 of Part 2 of the Bill. If provision is included to allow an end date to be amended by regulations, such regulations should be subject to the affirmative procedure.

Not Accepted

I have previously stated that we will not sunset BPS in the Bill. The ETRA committee listened to evidence from stakeholders on transition plans and a sunset provision for the Bill. Whilst farming unions and environmental organisations agreed that there should be no cliff edge in financial support, there was varying views on the need to legislate for a transition or 'sunset' period. In its conclusion on the topic, ETRA does not advocate a sunset provision.

Section 15 of the Bill enables Welsh Ministers to amend BPS, which would allow for the tapering of payments during a transition period, providing the flexibility needed to ensure that changes to the BPS will not be made until the new scheme is ready.

Further detail on how the transition to the new system of agricultural support will form part of the final SFS consultation.

Recommendation 23. The Minister should clarify: ▪ how she intends to amend section 22 and commit to ensuring relevant policy detail is included on the face of the Bill regarding changes she proposes in relation to the ending of public

intervention and reform of private storage aid schemes; ▪ why it was not possible for this detail to be included in the Bill on its introduction.

Not Accepted

The policy detail of how the Welsh Government intends to modify retained EU legislation governing Public Intervention and Private Storage Aid in the short term will accompany a Statutory Instrument which is intended to be laid in the Senedd , using powers in the Agriculture Act 2020.

Policy development considering further reforms to the retained EU legislation governing these schemes is ongoing, so further detail on the face of the Bill would not be appropriate at this time.

Recommendation 24. The Minister should explain why provisions contained in paragraphs 9(1), 9(2) and 9(3) of Schedule 5 to the Agriculture Act 2020 have not been transferred to section 22 of the Bill and, as a consequence, what effect this has on the exercise of the regulation-making power in that section.

Accepted

The wording of the provisions contained in paragraphs 9(1), 9(2) and 9(3) of Schedule 5 to the Agriculture Act 2020 was unclear and difficult to interpret, so the text has been simplified for clarity. The purpose of the provisions are to allow the Welsh Ministers to amend or cease the effect of retained EU legislation governing Public Intervention and Private Storage Aid.

Recommendation 25. The Minister should table an amendment to the Bill setting out the purposes for which the regulation-making power under section 22 is to be exercised.

Not Accepted

The regulation-making power in section 22 provides flexibility for the Welsh Ministers when making regulations to deal with a range of urgent and potentially unpredictable circumstances. Any list of purposes could have the effect of restricting the Welsh Ministers' powers should a scenario not covered by that list arise.

Recommendation 26. If recommendation 25 is not accepted and / or limitations are not applied to the exercise of the regulation-making power, the Minister should table an amendment to the Bill applying the affirmative procedure to the regulation-making power under section 22.

Accepted

I agree and will bring forward an amendment to change this to the affirmative procedure.

Recommendation 27. The Minister should table an amendment to section 22 of the Bill to include a duty on the Welsh Ministers to consult on the making of regulations under that section.

Not Accepted

We do not consider there should be a duty to consult on every regulation-making provision within the Bill. Welsh Ministers risk challenge on procedural impropriety if we do not consult in accordance with the public law principles and our own guidance. Regulations under this section will be made under the affirmative procedure, allowing additional scrutiny by the Senedd.

Recommendation 28. The Minister should table an amendment to section 29 of the Bill to set out an indication of what a person can expect to be included in a draft of the requirement referred to in section 29(1)(a)(i).

Not Accepted

The data collection provisions are broad, spanning the breadth of the Bill, enabling for data to be collected across two distinct yet complementary areas, namely from those connected to an agri-food supply chain 24(1) and those undertaking a relevant activity 26(1). Data can only be collected in furtherance of one or more of a specific and limited list of purposes which are set out in the Bill, such as helping to increase productivity, promoting transparency or fairness in agri-food supply chains or monitoring supply sources for food.

The anticipated information to be captured by virtue of the data collection provisions in this area may range from the number of nurseries across Wales, to details on the level of peat used in fertilizers, etc. The requirement will, therefore, vary according to the purpose for which it is needed as well as from whom the data is to be collected.

The provision already provides that a draft of the requirement must be published. This will state the purpose or purposes for which the data will be processed (which are limited to those purposes set out in section 28(4)) information on whom the requirement will be applied, and also for a period of at least four weeks for comment prior to requirement being imposed. Any regulations, under the data collection provisions, made by the Welsh Ministers imposing obligations to provide information can only be made using the affirmative Senedd procedure, giving significant scrutiny powers to Senedd members.

Recommendation 29. The Minister should table amendments to section 31 of the Bill to provide more detail about the policies that underpin the enforcement of information requirements, as well as any limitations or criteria that should apply to the making of regulations under this section.

Not Accepted

It is not considered appropriate or necessary to table an amendment for the provision of more detail than already exists within section 31 of the Bill. The supporting documentation of the Bill provides information about the policies which underpin the enforcement of the information requirements which may vary according to the purpose for the collection of data, and in each instance a specific requirement will need to be laid out.

Whilst it is important to have compulsory data collection, any enforcement of the requirements needs to be proportional, and needs to be mindful of the financial

strain that is likely to be experienced by businesses in such situations, so penalties with a greater impact on businesses would not be appropriate.

To apply an amendment would therefore have the potential of restricting our ability to respond proportionately and effectively to changing conditions and the possible need for flexibility.

The enforcement of the information requirements will be subject to the affirmative procedure giving significant scrutiny powers to Senedd members.

Recommendation 30. The Minister should table an amendment to the Bill expressly prohibiting the selling of data which is provided in accordance with the requirements of the Bill.

Not Accepted

This is not considered to be a necessary amendment to the Bill, for reasons previously stated. Under existing UK GDPR, it is not a requirement to state what will not be done with any data, only what will be done with that data.

Furthermore, the data collection and sharing provisions within the Bill are very detailed and include several limitations and safeguards relating to the purposes for which data can be collected and how the data is to be processed. For example, data can only be used in furtherance of one or more of a specific and limited number of purposes, such as helping to increase productivity, promoting transparency or fairness in agri-food supply chains or monitoring supply sources for food.

It continues to be both the policy and wider Welsh Government intent to not sell data on to third parties. In the case of this Bill there is no express provision allowing data to be sold to third parties and so selling that data would be outside the scope of the powers.

As per our statutory obligation to consult with the Information Commissioners Office (ICO), as the UK Regulator (Article 36(4)) when drafting legislation which impacts upon the processing of personal data, officials have consulted with the ICO on the data provisions within the Bill. This is part of ongoing engagement on all aspects of data collection and data protection regarding the Bill. The ICO ensures the provisions are compliant with the data protection principles enshrined in the UK GDPR and the Data Protection Act 2018. This statutory consultation process with the ICO provides an additional level of safeguarding.

I understand Members and stakeholders are concerned over the UK Government's decision to possibly abolish the UK GDPR, however, as I have stated previously in my letter to the Chair of the ETRA Committee, Welsh Government officials have been working with UK Government officials on the draft Data Protection and Digital Information (DPDI) Bill. Accordingly, I and my officials continue to work on the basis the UK GDPR and other existing overarching data protection legislation remains in force until such time as it is amended or replaced by the UK Government. Any proposed replacement of the UK GDPR will need to be carefully considered once the detail is known.

Recommendation 31. The Minister should table an amendment to the Bill replicating the provision about data protection contained in paragraph 19 of Schedule 5 to the Agriculture Act 2020.

Not Accepted

It is not considered necessary for an equivalent provision to paragraph 19 of Schedule 5 to be incorporated in the Agriculture (Wales) Bill as it fails to add anything substantively to the data sharing provisions. This is a Bill for Wales and we do not need to legislate in the same way as the UK Government.

The data sharing provisions in this Bill will still need to comply with overarching data protection legislation, therefore, that protection still exists without the need to directly legislate for this purpose using provisions within the Agriculture (Wales) Bill.

Recommendation 32. The Minister should table amendments to the Bill to provide more detail about the policy that underpins the subject matter of section 32 (Marketing standards) and section 33 (Carcass classification), as well as any limitations or criteria that should apply to the making of regulations (including for example in respect of powers of entry and monetary penalties).

Not Accepted

The development of marketing standards and carcass classification legislation, which underpins this section, is explained in the Explanatory Memorandum to the Bill. Part 2 of Section 33 provides an inexhaustive list of what enforcement provisions the powers could be used for.

The consideration of future policy changes for carcass classification is ongoing, so not available for inclusion in this Bill.

Regulations over marketing standards or carcass classification must be made using the affirmative procedure to allow for Senedd scrutiny at that time.

Recommendation 33. The Minister should explain why more detail is included on the face of the Bill about regulations to be made in respect of monetary penalties under section 31 than is contained in respect of the regulations to be made about monetary penalties under sections 32 and 33.

Accepted

Section 31 is specifically to do with the area of enforcement of information requirements which differ significantly from enforcement in relation to product standards. It is Welsh Government view that further detail is not necessary in relation to section 32 and 33.

Recommendation 34. The Minister should table amendments to sections 32 and 33 to include a duty on the Welsh Ministers to consult on the making of regulations under each section.

Not Accepted

The Welsh Ministers have always consulted on any Statutory Instruments made in the areas in section 32 and 33, unless the changes are technical in nature.

There are a wide range of areas on which the Welsh Ministers consult and we do not consider that there should be a duty on every provision within the Bill. The Welsh Ministers risk challenge on procedural impropriety if they do not consult in accordance with the public law principles and their own guidance.

Recommendation 35. The Minister should explain why Schedule 1 to the Bill makes cross-references to tables included in Annexes to the CMO Regulation, rather than replicating the tables themselves.

Accepted

Replicating the tables would be extensive and would not improve accessibility sufficiently to justify doing so. The cross references are considered sufficient and in line with other legislation which refers to the Common Market Organisation.

Recommendation 36. The Minister should table amendments to Schedule 1 to the Bill to include the relevant detail of the tables currently referred to in that Schedule, in order to aid accessibility for readers of the Bill.

Not Accepted

Replicating the tables would be extensive and would not improve accessibility sufficiently to justify doing so. The cross references are considered sufficient and in line with other legislation which refers to the Common Market Organisation.

Recommendation 37. In order to ensure the accessibility of Part 4 of the Bill, we recommend that the equivalent of Annex 4 to the Explanatory Memorandum is re-published, and amended if required, if and when the Bill is passed by the Senedd and receives Royal Assent.

Accepted

The Explanatory Memorandum will be updated and published along with its Annexes to reflect all amendments at the end of each of the relevant stages and after Royal Assent.

Recommendation 38. The Minister should clarify whether a free-standing 'forestry-related' Bill was considered and why such an approach was not adopted.

Accepted

The amendments to the Forestry Act 1967 being proposed are cohesive to the scope of the Bill. The amendments enable better protection against environmental harm during felling operations, in line with the third SLM objective of the Bill relating to maintaining and enhancing the resilience of ecosystems. Forestry and forestry management is an integral part of delivering sustainable land management outcomes in our response to climate change. It relates directly to our action to mitigate and adapt to climate change in the second SLM objective of the Bill.

The Bill provides a suitable and timely mechanism for their introduction which was recognised in stakeholder responses to the White Paper.

Recommendation 39. The Minister should table an amendment to the Bill to require a review of Part 4 of the Bill to be undertaken by the Welsh Government within three years of its commencement.

Not Accepted

We have made the commitment to conduct a post implementation review of the legislation within 3 years of commencement of amendments to the Forestry Act 1967. This is set out in the Explanatory Memorandum.

Undertaking a post implementation review is a normal part of introducing primary legislation.

Recommendation 40. In order to ensure the accessibility of Part 5 of the Bill, we recommend that the equivalent of Annex 4 to the Explanatory Memorandum is re-published, and amended if required, if the Bill is passed by the Senedd and receives Royal Assent.

Accepted

The Explanatory Memorandum will be updated and published along with its Annexes to reflect all amendments at the end of Stage 2, stage 3 and again after Royal Assent.

Recommendation 41. The Minister should clarify whether a free-standing 'wildlife-related' Bill was considered and why such an approach was not adopted.

Accepted

Introducing a ban on the use of snares is a Programme for Government commitment and as such is a priority for this government term.

A separate free-standing 'wildlife-related' Bill was considered in the development of the Agriculture Bill. However, Wildlife law is wide-ranging and complicated, spanning many pieces of legislation, Welsh Ministers have competence in most but not all areas. The consolidation of wildlife law is something officials are considering but bringing forward a Wildlife Bill in this Senedd would not be possible.

To have these powers in this Bill will ensure this important change will be brought forward at the earliest legislative opportunity in an important step forward in animal welfare standards in Wales.

Recommendation 42. The Minister should table an amendment to the Bill to apply the affirmative procedure to regulations made under section 46 which modify primary legislation (as permitted by section 46(2)).

Not Accepted

It is unnecessary to table an amendment for this purpose. Section 47(8) of the Bill ensures that any modification to primary legislation is already subject to the affirmative procedure.

Recommendation 43. In respect of section 50 of the Bill, the Minister should: ▪ clarify why the power is needed; ▪ clarify why an exceptionally broad power is being taken when the Welsh Government has no plans to use it at present; ▪ provide specific examples of how the definition of agriculture and ancillary activities could be amended; ▪ clarify why regulations would be a more appropriate vehicle for a future government to make potentially significant policy changes rather than primary legislation.

Accepted in principle

Section 50 provides the power to amend sections 48 and 49 by regulations to enable Welsh Ministers to be responsive to the future challenges and opportunities in the sector. Where emerging, novel and good practice is identified in the sector, we would not wish to see it excluded from the powers in the Bill and our farmers not being supported.

As a government we need to be able to respond to changing agricultural practices to ensure support may be provided if required.

This is an ambitious and transformational Bill and the definition includes activities relevant to the modern day farmer (such as Controlled Environmental Agriculture). As land management changes in the future, including as a result of practices enabled by this Bill, this power provides the ability to ensure the definition can be amended and support, if suitable, provided.

Regulations are considered to be a more appropriate vehicle for future Governments to amend the definition. If changes do need to be made to existing definitions, then there could be a lengthy wait for an appropriate primary legislative vehicle to effect that change whereas changes by regulations using existing powers can be made much more quickly to respond to those changes. See also the response to recommendation 44 below.

Recommendation 44. If the Minister decides to retain section 50, she should table an amendment to the Bill applying a super-affirmative procedure to the regulation-making power to include a requirement: ▪ for consultation (and a minimum period for that consultation), including with Senedd committees, and ▪ to make a statement before any such Regulations are made, detailing the outcome of the consultation (including areas of agreement and disagreement with stakeholders) and accordingly how the Regulations have taken account of engagement with stakeholders.

Accepted in principle

Section 50 is to be retained for the reasons outlined above in response to recommendation 43.

Please also note the response to the ETRA committees' recommendation 2 which covers similar ground in respect to section 50.

Officials are engaging with government drafters to explore the best way to apply a super-affirmative procedure to section 50. There is no fixed template for super-affirmative procedure statutory instruments and so a range of options is being explored. This could include a requirement to consult with the Senedd before any amendment to sections 48 and 49 are formally laid as part of the affirmative procedure. The current policy intent is that any amendment to the section 50 process will contain details of the type and length of consultation to be undertaken. This will provide for additional scrutiny and discussion around any changes to sections 48 and 49. Consideration of a bespoke super-affirmative procedure is ongoing.

To: Minister for Social Justice, Jane Hutt MS
Cc: Chair of the Legislation, Justice and Constitution Committee, Huw Irranca-Davies MS
Chair of the Equality and Social Justice Committee, Jenny Rathbone MS

8 March 2023

Dear Minister,

Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill

I am writing to you on behalf of the Gender Network, a policy forum of 50 organisations, activists and academics that aim to strengthen women's rights and gender equality for all women and girls in Wales.

In advance of the Senedd's debate and vote on the Legislative Consent motion on the UK Government's Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill, I would like to highlight the discussion at the most recent Gender Network meeting, held on 1 March 2023.

At this meeting, members of Gender Network were unanimous in expressing profound concerns about the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill and the absolutely devastating impact it would have on the protection of women's rights and gender equality in the UK and Wales. Members highlighted that losing protections related to equal pay, family-friendly policies, pregnancy and part-time working, among others, would mark a significant backward step for women's rights and gender equality. There was agreement that individuals and organisations within the Network needed to mobilise urgently with a view to, ultimately, preventing the passage of this deeply damaging bill.

Given the forthcoming vote, I believed it was essential for me to write to you directly to express the views of the Network.

Yours sincerely,

Jessica Laimann

Policy and Public Affairs Manager, Women's Equality Network (WEN) Wales

Julie James AS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd

6 Mawrth 2023

Annwyl Julie,

Rheoliadau Gwastraff Pecynwaith (Casglu ac Adrodd am Ddata) (Cymru) 2023

Yn ein cyfarfod yr wythnos hon fe wnaethom drafod eich llythyrau dyddiedig 1 Mawrth 2023 a 14 Chwefror 2023 mewn perthynas â Rheoliadau Gwastraff Pecynwaith (Casglu ac Adrodd am Ddata) (Cymru) 2023 ("y Rheoliadau").

Nodwn fod y Rheoliadau hyn yn disodli fersiwn a osodwyd gerbron y Senedd ar 24 Ionawr 2023 ac a dynnwyd yn ôl wedyn cyn i'm Pwyllgor gael eu hystyried yn ffurfiol a chyflwyno adroddiad arnynt. Rydym hefyd yn nodi bod y Rheoliadau yn dod o dan gwmpas y Fframwaith Cyffredin ar Adnoddau a Gwastraff.

Rydym yn croesawu eich llythyr dyddiedig 1 Mawrth sy'n tynnu ein sylw at wallau a nodwyd gennych yn y Rheoliadau. Fodd bynnag, er gwaethaf y tryloywder hwn, ein pryder pennaf yw ei bod yn ymddangos, unwaith eto¹, fod Llywodraeth Cymru yn gofyn i'r Senedd gymeradwyo rheoliadau sy'n cynnwys diffygion hysbys.

Hefyd, cawsom ar ddeall gan gyfreithwyr Comisiwn y Senedd sydd wrthi'n adolygu'r Rheoliadau at ddiben llywio ein hadroddiad drafft y gallai ein hystyriaeth godi pwyntiau adrodd technegol lluosog.

O ystyried eich bod eisoes wedi nodi gwallau yn y Rheoliadau, a chan nad ydym wedi ystyried y Rheoliadau yn ffurfiol eto (sef gwaith y byddwn yn ei wneud yn ein cyfarfod ar 13 Mawrth, cyn y ddatl

¹ Gweler Rheoliadau'r Fasnach mewn Anifeiliaid a Chynhyrchion Perthynol (Diwygio a Swyddogaethau Deddfwriaethol) ac Iechyd Anifeiliaid (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022 a Rheoliadau Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) (Ymadael â'r UE) 2022

arfaethedig ar y Rheoliadau ar 14 Mawrth), byddwn yn gofyn i chi werthuso a ddylid bwrw ymlaen â'r Rheoliadau yn eu cyflwr presennol.

Anfonir copi o'r llythyr hwn at y Llywydd yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd y Pwyllgor Busnes, ac at y Cwnsler Cyffredinol.

Yn gywir,

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd

Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a
Chysylltiadau Rhyngwladol
Cadeirydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai

8 Mawrth 2023

Annwyl Gadeiryddion y Pwyllgorau,

Craffu ar y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24: Tystiolaeth a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru

Yn ein hadroddiad sy'n craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2023-24, gwnaethom nifer o argymhellion yn ymwneud â gwella gosodiad y gyllideb. Gwnaethom hefyd gytuno i ymgynghori â'r Pwyllgorau ynghylch y ddogfennaeth a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ochr yn ochr â'i chynigion ar gyfer y Gyllideb Ddrafft, gan ddod i'r casgliad a ganlyn:

"Casgliad 1. Rydym yn croesawu parodrwydd y Gweinidog i ystyried ffyrdd y gellir gwella dogfennaeth y gyllideb. Er ein bod wedi adlewyrchu ein barn uchod, mae'r Pwyllgor wedi penderfynu ymgynghori â phwyllgorau'r Senedd ar eu profiadau o graffu ar ddogfennaeth y gyllideb eleni a ffyrdd y gellir gwneud gwelliannau."

O ganlyniad, gan ystyried y profiad o graffu ar y gyllideb eleni a'r nod o sicrhau gwelliannau i'r ddogfennaeth a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Cyllideb Ddrafft 2024-25 a thu hwnt, byddai'n dda gennyf gael barn eich pwyllgorau mewn ymateb i'r cwestiwn a ganlyn:

Pa welliannau yr hoffech eu gweld o ran y ddogfennaeth sy'n cyd-fynd â Chyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru a thystiolaeth ysgrifenedig ddilynol gan y Gweinidog?

Gofynnir i chi gyfeirio yn eich ymateb at ba mor brydlon a pha mor ddefnyddiol oedd unrhyw ddogfennaeth a/neu dystiolaeth a ddaeth i law, ac at safon y ddogfennaeth a/neu dystiolaeth hynny.

Byddem yn gwerthfawrogi cael ymatebion erbyn **dydd Gwener 28 Ebrill 2023**. Yna bydd eich safbwyntiau yn cael eu coladu a'u bwydo yn ôl i'r Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, i'w hystyried cyn y ddatl yn y Cyfarfod Llawn ar Flaenoriaethau Cyllideb 2024-25, a fydd yn cael ei harwain gan y Pwyllgor Cyllid ac a gynhelir cyn toriad yr haf.

Yn gywir,

Peredur Owen Griffiths AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Huw Irranca-Davies
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

9 Mawrth 2023

Annwyl Huw

Adroddiad y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol: profiadau menywod o'r system
cyfiawnder troseddol

Diolch am wahodd Aelodau'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol i ymuno â'ch
sesiwn dystiolaeth gyda'r Arglwydd Bellamy ar 5 Rhagfyr 2022.

Rydym bellach wedi cyhoeddi ein hadroddiad ar brofiadau menywod yn y system cyfiawnder
troseddol, sydd i'w gael drwy ddefnyddio'r lincs a ganlyn:

Cymraeg: <https://senedd.cymru/media/nskikukb/cr-ld15713-w.pdf>

Saesneg: <https://senedd.cymru/media/rdxhi4s4/cr-ld15713-e.pdf>

Gobeithio y bydd o ddiddordeb ichi.

Yn gywir

Jenny Rathbone AS
Cadeirydd y Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol
Senedd Cymru

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/JJ/0703/23

Michael Gove MP
Secretary of State for Levelling Up, Housing &
Communities and Minister for Intergovernmental Relations
2 Marsham Street
London
SW1P 4DF

psmichaelgove@levellingup.gov.uk

9 March 2023

Dear Michael,

I am writing to express my disappointment at the time afforded for Senedd scrutiny of the amendments tabled at House of Commons Report Stage of the Social Housing (Regulation) Bill.

I understand that our respective officials worked together to ensure at least a small amount of time was made available for consideration of amendments published on 10 February. However, there was no opportunity for me to consider the detail of amendments published on 27 February and bring forward a legislative consent memorandum before the consent debate, which was required to take place on 28 February prior to Report stage on 1 March.

As a result, a further consent debate has been scheduled for 28 March on these latest amendments, possibly just days before Royal Assent. This timeframe does not allow for meaningful debate in the Senedd and does not reflect the intended operation of the Sewel Convention.

It is very disappointing that following some good engagement in earlier stages, the late stage amendments effectively meant the Senedd was not able to consider the complete Bill in an acceptable timeframe when making its decision on consent.

Limited timescales for considering amendments seriously undermine the ability of the Senedd to effectively scrutinise legislation which will have an impact in Wales. These issues are only further exacerbated when the amendments come so late in the passage of a Bill.

I trust that you and your colleagues in UK Government will consider the impacts of late stage amendments on the legislative consent process, and seek to ensure substantive amendments on Bills are kept to a minimum.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 88
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

I will be sharing a copy of this letter with the Llywydd and the Chair of the Senedd's Legislation, Justice and Constitution Committee.

Yours sincerely,

A handwritten signature in blue ink that reads "Julie James". The signature is written in a cursive, flowing style.

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Eitem 9

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon